Søg Gud! Prædikener

Forord til den elektroniske utgave

Dette verk av **Jens Jonas Jansen** (1844-1912) er digitalisert i august 2006 av Nasjonalbiblioteket, Oslo og tilpasset for Projekt Runeberg i august 2014 av Ralph E.

SØG GUD!

PRÆDIKENER

AF

J. J. JANSEN

FHV. SOGNEPREST TIL RØKEN

KRISTIANIA

FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)

1901aktif.-bogthykkmhiktFORORD

Jeg udgiver herved den sidste Samling af Prædikener, som jeg liar holdt i Røken. Gid de maa virke det. som liar været min Prædikens Maal: Omvendelse og Liv i Gud ved Jesus Kristus.

Dersom mine Prædikener har Fiender — jeg tror ikke, det er mange — saa faar mine smaa Samlinger forsvare sig selv saa godt de kan. Jeg ved vel, •at mine Prædikener er ufuldkomne. Men de er dog gjennem en alvorlig Skole givne mig af Gud.

Jeg har som mange af mine norske Med-prædikanter i Nutiden forsøgt at tale Guds Ords Tanker ud af mit virkelige Hjerteliv og Tankeliv ind i Tilhørernes Tænkning og Hjerte.Om det er tilladt at anvende paa Prædikanter Fascais Paradox om Forfattere, saa tror jeg, det er godt, at Tilhørerne, «idet de venter at finde en Prædikant, overraskes ved at møde et Menneske».

Vi prædiker alle, bevidst eller ubevidst, efter Mønstre; det behøver ikke at være Efterligning i slet Forstand. Jeg kunde som mine Mønstre nævne Kirkelærere i Nutid og Fortid. Jeg kunde med endnu større Grund nævne Apostler. Men jeg maatte jørst og fremst nævne Jesus. Min hele Kristendom beror paa personlig Tillid til Jesus. Og han har, ved sin Prædiken, ogsaa homiletisk behersket mig. Jesu Prædiken bunder i Tro paa hans guddommelige Natur og paa Forsoningen. Hans Prædiken er ikke meget theoretisk eller dogmatisk, derimod' praktisk — aa saa praktisk — med saadant Hensyn til Tilhørernes Forestillingskreds og Tænkning.

Prædikenerne i nærværende Bog er holdte i Røken Kirke, kun en et andet Sted, nemlig «Nøglen til Bibelen», som er holdt i Høvik Kirke i Bærum.

To af Prædikenerne har delvis været tryktetidligere som Studenter trak tater, en («Er det nødvendigt at være religiøs?») i Kristiania, og en («.Vil du være glad?») i Upsala.

Mine Afskedsord i Tløken har selvfølgelig en mere lokal og privat Karakter; men jeg har alligevel taget ogsaa denne lille Tale med i Samlingen.

Ved Udgivelsen af denne sidste Samling vil jeg gjerne paa denne Maade faa Lov til at takke min Stenograf Hr. Olaf Paulsen, for mangeaarigt Samarbeide og min Hustru for trofast Sekretærhjælp.

Tilsidst en Hilsen til alle eder, som søger Gud. Ogsaa til eder, som, endnu useet af alle, i Hjertets Lønkammer har begyndt at kjæmpe Livets høieste Kamp. Han er hos dig, som sagde: «Stol paa Gud og stol paa mig!» — Du skal naa frem. — Bare bed!

Den 12te Oktober 1901.

J J. Jansen.INDH OLD

Side.

Rum for dig hos Gud.

Joh. 14, 1—4.

«Eders Hjerte forfærdes ikke! Tro paa Gud og tro paa mig! I min Faders Hus er der mange Værelser. Men dersom det ikke var saa, havde jeg sagt eder det. Jeg gaar bort for at berede eder Sted, og naar jeg er gaaet bort og faar beredt eder Sted, kommer jeg igjen og vil tage eder til mig for at, hvor jeg er skal ogsaa I være. Og hvor jeg gaar hen, ved I, og Veien ved I.»

De var mismodige Apostlerne den Aften, svært mismodige.

Om vi ikke vidste det af noget andet, saa kunde vi skjønne det af den intense Omhu, hvormed Jesus trøster dem. Han er svær til at trøste i dette Evangeliestvkke.

Det er om det Mismod og om den Trost, jeg vil tale til eder.

Men saa spørges defc, om der er nogen i Kirken idag, som er mismodig paa den Maade,10

som Apostlerne var det. Ja forresten, clet er det samme, hvad I er mismodige over, saa siger Jesus til eder: «Stol paa Gud og stol paa mig,» — naar I kommer til ham.

Jeg ved, du kjender til Mismod, var jeg kun saa sikker paa, du ogsaa kjender til Freden. Tænk om du kunde faa Trøsten hans ind i dig! Jeg tænker næsten, du kan. Saadan, som jeg er sikker paa, den gik ind i Disciplenes Hjerter den Aften.

I maa ikke tænke eder Jesu Ord saa svage, som naar jeg staar her og siger dem efter. I maa tænke eder, at de blev sagt med Jesu personlige Kraft. Men han kan sige dem ligesaa kraftigt idag, dersom nogen trænger det. Og jeg skulde tro, her er nogen, som trænger det.

Men det var et særskilt Mismod over Apostlerne. Derfor sporger jeg, om der er nogen her i Kirken, som er mismodig paa den Maade, som de var det den Aften.

Hvad var det for et Mismod, som var over Disciplene? — Det var det religiøse Mismod.RUM FOR DIG HOS GL'D. 11

Jeg ved ikke, ora I forstaar mig. Jeg skal forklare det: De syntes, det blev for vanskeligt at være Kristen. Det var det, som laa saa tungt paa dem.

Det var en forfærdelig Aften for den lille Flok af Kristne. De vidste nok, de holdt af ham, men de syntes, det var for svært, det som lian havde sagt, de gik imøde, og saaledes, som det saa ud til, at det skulde gaa med hele Jesu Sag.

De syntes, det gik over Evne. De sagde nok, at de vilde gaa i Døden med ham, og det var oprigtig ment, for de holdt af ham. Men vi skjønner snart, at deres Mod og Haab i Virkeligheden var nær ved at være opbrugt, og at de var nær ved at fortvile.

Netop med Hensyn til det religiøse blev det rent mørkt for dem den Aften. Og det er det, Jesus tar Sigte paa. Han skjønner saa godt, det er det, som trykker dem: at de ikke ved, hvorledes de skal kunne være Kristne og følge ham.

«Eders Hjerter forfærdes ikke!» — Han ser, de er rædde. Men «vær ikke rædde!»12

siger han. Og husk nu paa, mine Tilhorere, det var ham, som sagde det. De saa hans Øie, hørte hans Røst, følte hans Persons Kraft i Ordene.

«Eders Hjerter forfærdes ikke! — Stol paa Gud og stol paa mig!» — Tror du, det gik ind i dem? —- Tror du, det løftede dem og bar dem?

«I min Faders Hus er der mange Værelser.» Mine Tilhørere! Trangt kan det blive for eder i Verden; men hos Gud, med Hensyn til det religiøse, med Hensyn til dit Hjertes Samfund med Gud, er der godt Rum. — «Der er mange Værelser i min Faders Hus.»

Det var saa trangt og mørkt for dem; men saa lukker han op ligesom et Slot med Lys og Rum og Tryghed. De stod omkring ham disse Stakkarne hans, som ikke troede, det gik an at være Kristne længere, men som heller ikke skjønte, hvorledes de skulde kunne leve uden Kristus. Saa talte han til dem, det er ligesom han vil sige: «Du Petrus, du svage, men med de stærke Følelser, du svage med det dybe Fald, der er Plads for dig. DuRUM FOR DIG HOS GL'D. 13

Thomas, som er saa fuld af Tvil og Rationalisme, men som alligevel holder af mig, — der er Plads for dig i Guds Rige, du skal blive frelst, der er mange Værelser i Faderens Hus.»

Aa, det er saa deiligt, dette med de mange Værelser! *

«Du Jakob,» vil han sige, «du praktiske, tørre, bra Jakob, som holder paa Gjerningerne, men som elsker Gud, der er Rum for dig i Guds Rige.» Og1 saadan med dem alle, de

O c5 >

havde hver sin Skrøbelighed. De tænkte, der var ingen Raad. Ligesom I, naar I rigtig kommer til at tænke paa, at I vil være Kristne.

Aa gid I vilde tænke paa det! —- om der ogsaa skulde komme til at falde noget Mismod over eder. Ja, der blev nok nogen hver, som fik kjende det religiøse Mismod.

Det er bare det, jeg er ræd for, at du ikke vil lade dig trøste; men saa tænker jeg nok, Jesus faar dig til at skjønne, at det ikke

Jesus mener naturligvis ikke, at der skal være nogen Adskillelse i Himlen, men at der skal være saa godt Kum.14

er saa trangt, som du tænker, hos Gud. Naar du bare vil give ham dit Hjerte, og, om saa skulde være, dit Blod. — Der er rummeligere, end noget Menneske tror, rummeligere, end jeg kan beskrive det idag, skjønt jeg er bestemt paa at beskrive det rummeligt.

Tænk paa det gamle Testamente, hvilken overordentlig stor Forskjel der er mellem de religiøse Individualiteter, som det indeslutter i sin Ramme. Ligefra en Moses og Jesaias med deres stærke fulde Tro til den af Kritik og Reflexion saa beskaarne Tro hos Forfatteren til Prædikerens Bog.

Det er bare et Slags Mennesker, som er udestængte fra Guds Rige, og de har stængt sig selv ude. Jeg mener dem, som har lukket sit Hjerte for Gud og ikke vil omvende sig. Deres Værelser kommer til at staa tomme i Evigheden. Men dersom du lukker op, saa finder du det aabent deroppe.

Dersom du lukker op for Gud og siger til ham: «Kan du Gud tage imod en saa daarlig Mand, en saa daarlig Kvinde, saa vil jeg give dig mit Hjerte.» Da siger Jesus:RUM FOR DIG HOS GL'D. 15

«Vær ikke ræd; stol paa Gud og- stol paa mig-!»

Du har kanske ikke nogen videre at stole paa her i Verden. Hør han siger: «Stol paa Gud og stol paa mig!» Han skuffer ikke. Det er virkelig saa, at vi kan stole paa ham med Hensyn til det, som synes mest umuligt.

Kanske der sidder en her idag, som siger: «Jeg har nok tænkt adskilligt paa det der. Prest; men jeg har sølet mig for langt ind i Synden, det er Sagen, og da er der ikke Raad, jeg kan ikke faa Kraft til at vende om.»

Jo, der er Plads for dig i Guds Rige, og du skal faa Kraft til at bryde med Synden, dersom du vil lukke op dit Hjerte og bede. «Eders Hjerter forfærdes ikke, tro paa Gud og tro paa mig!» siger Frelseren. Aa kjære, stol paa ham! — Ikke studer paa, hvordan du har det, og hvor liden Kraft du har; men bed til ham og stol paa ham.

Det er mange, jeg har hørt sige: «Naar jeg bare havde en, jeg kunde stole paa!» Men i det religiøse har du en, som du kan16

stole paa — aldeles. Han mener det fuldt ud, og han skal ikke svigte.

Eller der sidder nogen og tænker: Ja jeg kunde nok ogsaa ville blive Kristen, for jeg skjønner i Grunden, det er det, som er det rette; men det er denne Tvilen. Fra min Barndom af har den ædt sig ind i mig. Der er bare Tvil. Jeg ved næsten ikke, hvad jeg kan sige, jeg tror, og da er der jo ingen Raad. «Kom du Thomas,» siger Jesus, «der er Rum for dig -— hos Gud — — for dig.» O, om jeg kunde faa dig til at tro det og stole paa ham!

Saa tænker jeg nok, der kanske sidder en eller anden her, som siger: «Jeg er ikke som de Kristne, jeg er ikke saadan. Jeg har ikke nogen af disse Følelser. Jeg læser om det, jeg hører om det, og jeg synes nok, jeg kan blive rørt over det lios andre; men hos mig -— tørt. Jeg stræver nok paa en Maade; men — ingen Følelser, som løfter og bærer

o 7 ~

saadan deilig, saadan at det gaar som med Sang — ikke noget af det.» «Nei, nei. Men kom du Jakob!» siger Jesus. «Det er kanske

værre, end du tror, med dig-; men der er Plads hos Gud for dig-. Eders Hjerter forfærdes ikke. Stol paa Gud og stol paa mig!

— Der er mange Værelser i min Faders Hus. Efc for dig ogsaa!»

En anden tænker maaske: «Med mig er det rent galt. Det er saa galt, som det 'han bli; for jeg har været rørt. Jeg har kjendt det evige Livs Kraft engang; men jeg har taget det ud igjen af mit Hjerte, og da — er der ikke nogen Raad.» Jeg siger: Om Judas en Time efter Forræderiet havde gaaet til Jesus og sagt: «Kan du tage mig alligevel?»

— han var bleven antaget. Der var Værelse til liam, der var Rum hos Gud. Han gik en anden Vei — ser det ud til da. Men det behøvede han ikke at have gjort.

Atter andre siger: «Jeg kan ikke bære

O o

det, som møder en Kristen her i Verden. Jeg kunde ikke sige til mine Bekjendte, at jeg har faaet det anderledes i religiøs Henseende. Jeg Tcan ikke. Det gaar over mine Kræfter.» — Ja, det gjør kanske det. Men forfærdes ikke. Du skal kjende, du faar Kraft, ja saa

vidunderlig. Stol paa ham! Stol paa ham mer end paa din Far, ja mer end paa din Mor. Der er Værelse til dig lios Gud Navnet dit staar paa Doren — ikke skrevet med Blæk, men med Blod. Et kostbart Værelse — men du skal ikke betale. Lyst varmt — og med en deilig Seno- til at hvile

O n o

sig fra hele Hjertets Sorg og Tryk.

Før i Tiden var det saadan, at Folk var Kristne akurat efter ét Mønster. Det er ikke mere saa. Jesus var i o-od For-

o

stand Individualist, ög Individualiteten kommer efterhaanden indenfor Kristendommen til sin Ret.

Kirken maa have sin fælles faste Be-kj endelse. Men Jesus vil, at der ogsaa skal være godt og kjærligt Rum for de Enkeltes Forskjelligheder og Ufuldkommenheder i Troen, naar de vil begynde at søge Gud. Der blir let noget usandt i dette at være Kristne efter ét Mønster.

Luk dit Hjerte op. Der er Rum for dig hos Gud. Og I skal ikke være rædde og* tænke: «Det gaar ikke an for mig at blive

en Kristen, det nytter ikke, at jeg begynder; for jeg kan ikke blive ved.-» — Tænk ikke saa. Tænk heller, som en Mand engang sagde efter en Opbyggelse: «Nu har vi hørt Guds Ord i saa mange Aar, nu faar vi begynde at leve efter det» — og- han lagde til: «Vil ikke nogen af eder andre, saa begynder jeg-al ene.»

Yær ikke mismodig med Hensyn til det religiøse. Jeg ved ikke, om jeg kunde trøste eder i alle andre Ting, men med Hensyn til det religiøse, med Hensyn til Muligheden af at komme i Samfund med Gud, kan jeg i Sandhed trøste. Ellers i Yerden kan det ofte hænde, man faar det, som man ikke vil, men i det kristelige faar man det absolut sikkert, som man vil. For i Kristendommen kommer det bare an paa én Ting: Vil du?

Men der kunde kanske nogen af eder sige: «Du Prest, som staar der og prædiker dette for os saa sikkert, at vi næsten tror det, har du selv prøvet Mismodet, og har du erfaret Trøsten, hvormed du trøster os?» — . Ja, det har jeg, mine Tilhørere. Jeg har

prøvet Mismodet og- erfaret Trøsten. Gud kom til mig o g lagde sit Ord ind i mit Hjerte, og Ordet blev som et Solskin inde i mig med Tillid og Kraft.

Jeg fik kjende, at der er Magt i Guds Ord. Det skede det deilige, som staar hos Profeten Malakias: For eder, som frygter mit Navn. skal opgaa Retfærdigliedens Sol. med Lægedom under sine Yinger.»

Naar man er syg og træt her i Verden og skal reise til Bad eller Sanatorium, saa kan det hænde, man faar det Svar: «Desværre, der er ingen Solværelser ledige for Tiden, vil De have et til Skyggesiden, saa staar det til Tjeneste.» Men lios Gud er der bare Solværelser. Ja forresten siger Apostelen Johannes i Aabenbaringen, at der ikke skal være nogen Sol; men jeg siger alligevel, der er bare Solværelser, for han lægger til, at Gud

~ O >

skal være Sol. — Har du kjendt et lidet Streif af det, at Gud er Sol — har duV — Aa, Gud give dig det! Da tror jeg aldrig, du slipper ham.

Hvad mener Apostelen med det, at Gud

er Sol? — Han mener den løftende og' bærende Kjærlighed, hvormed Gud elsker os, den betagende Kjærlighed, der omgiver os, som en Atmosfære af Glæde, den vidunderlige Kjærlighed, der tager os ind til sig ligesom i en tryg Favn.

Den nye Naturlov.

Ben.

Kjære Fader vor! lad os faa noget godt for vort Hjerte og vort indre Liv her idag! Hjælp mig at tale saa om Synden og den store Frelse, at det maa gaa til mit eget Hjerte og til Tilhørernes Hjerte! Amen.

Matth. 5, 20—26.

Thi jeg siger eder: «Uden at eders Retfærdighed overgaar de Skriftlærdes og Farisæernes, kommer 1 ingenlunde ind i Himmeriges Kige.

I har hørt, at der er sagt de Gamle: Du skal ikke ihjelslaa, men hvo der ihjelslaar, skal være skvhlig for Dommen. Men jeg siger eder, at hver den, som er vred paa sin Broder uden Skyld, skal være skyldig for Dommen; men hvo der siger til sin Broder: Raka! skal være skyldig for Raadet; men livo der siger: Du Daare! skal være skyldig til Helvedes Ild.

Derfor, naar du ofrer din Gave paa Alteret og kommer der i Hu, at din Broder har noget imod dig, saa lad din Gave blive der for Alteret og gaa först lien,

forlig dig med din Broder og kom da og ofre din Gave! Vær snart velvillig mod din Modstander, medens du er med ham paa Veien, forat ikke Modstanderen skal overgive dig til Dommeren, og Dommeren overgive dig til Tjeneren, og du kastes i fængsel!

Sandelig siger jeg dig: Du skal slet ikke komme ud derfra, forend du betaler den sidste Hvid.»

Alle tre Textrækker idag tager sit Evan-geliestykke fra Bjergprædikenen. Det er om Bjergprædikenen jeg vil tale lidt til eder. Jeg vil prøve at faa eder til at se et Glimt af dens Herlighed. Optaget med andre Opgaver, har Kirken kun svagt og famlende arbeidet med

O o

Bjergprædikenens Problemer. Dette vil maaske blive Kristendommens Opgave i dens tredie Aartusende.

Hvad er Bjergprædikenen?

Den er en Prædiken om Retfærdighed. Dens Theina angives i Begyndelsen af vor Text: «Uden at eders Retfærdighed overgaar de Skriftlærdes og Farisæernes, kommer I ingenlunde ind i Himmeriges Rige.» Men naar vi læser videre, saa ser vi, at Themaet ogsaa kan angives anderledes:

O O

Hvad er Bjergprædikenen?

Den er en Prædiken om Kjærlighed.

Der er adskilligt i Bjergprædikenen, som hores svært rart. For Exempel, naar der staar: «Hvo der siger: Du Daare! skal være skyldig-

~ J ~

til Helvedes Ild.» Eller naar Jesus siger:

Dersom en giver dig et Slag paa det høire * Kind, saa vend ogsaa det andet til.» — Har nogen af eder gjort det? — eller naar han siger: «Dersom nogen vil tage Vesten din — saa lad ham ogsaa beholde Frakken.»

Især Born synes vel, det er rart — dog ogsaa voxne tror jeg. — Hvad skal da Kri-minalloven go• Eiendomsloven til?» siger du.

n n

Men det rareste er, at du alligevel har en stærk Følelse af, eller skal jeg bare sige Anelse om, at Jesus her udtaler noget, som er større end Kriminalloven og Eiendomsloven tilsammen.

Hvad er Nøglen til Forstaaelsen? — Det er ikke saa let at svare. Det ved de Lærde, som har prøvet. Jeg faar kanske til en Begyndelse bare sige: Det er Billeder.

Hvad vil Jesus gjennem Billederne? Han vil afbilde det Indvortes — Hjertelaget.

Er det Kindet? — er det Frakken? som Jesus interesserer sig for'? — Nei, det er Hjertet, det Inderste i dig, det som af gjør din Kvalitet. Det er det, han sigter til med disse iørefaldende Billeder.

Men gjælder ikke nogensinde den bogstavelige Mening da? — Jo, det gjør den. Desuden er der store Dele af Bjergprædikenen, som ikke er billedlig talt. Saa det er ikke nok at sige om Bjergprædikenen: «Det er Billeder.» Men enten den taler billedlig eller ikke, saa sigter den altid helt og holdent paa det Indvortes — Hjertelaget.

Nøglen til Bjergprædikenen er: Inderlighed. Og det er ogsaa Nøglen til Kristendommens evigunge Magt i Verden.

Den er Indrereligion.

Hvad indeholder Bjergprædikenen? — Den indeholder den Kjæmpetanke: et Menneskeliv uden Egoisme.

Men netop fordi Jesu Tanker er Kjæmpe-tanker, er det, at de ligesom sprænger Sproget og kun finder Udtryk i Paradoxet. Det er meget langt fra Jesu Tanke, at disse Billeder

og Paradoxer skal forstyrre Forstaaelsen. Men jeg- tror, det sommetider hænder. Man har ikke Nøglen.

CJ

Det ydre — «Bogstaven» — interesserer ikke Jesus — af to Grunde, først fordi det er det Indre, som af gjør et Menneskes Kvalitet, dernæst fordi det Ydre altid med Tiden bestemmes og dannes af det Indre. Det er ligesom, at man nok faar elektriske Sporvogne og Lamper, hvis man forst har Elektriciteten.

-<Naar nogen giver dig et Slag paa det hoire Kind, saa vend ogsaa det andet til. Hvad sigter han til med disse Ord? -— Han sigter til de to Hjertelag hos Menneskene — det, som hader, og det, som elsker — det, som hevner sig, og det, som tilgiver.

At faa hevnet sig paa den, som har krænket dig — at faa herud sig — er der

O < '

noget sødere? — Naar en har gjort dig noget ondt, saa det svier i din Sjæl — er der da noget mere nødvendigt end at faa sagt noget

o o (J o

eller gjort noget, saa det svier igjen, og om muligt lidt mere skarpt — lidt mere smerteligt.27 DEN NYK NATURLOV.

Vil I være oprigtige, saa tror jeg mange af eder vil sige: «Ja, det sødeste af alt er Hevnen.»

Ikke over de mange naturligvis, som du holder af, ikke over dem, som er dig ligegyldige, men over den ene, som du hader, den ene, som du ikke kan fordrage, saa at bare Synet af ham eller hende mørkner dit Ansigt og dit Hjerte.

Tænk ikke, jeg taler om alvorlig Tugt og Straf. Tænk ikke, at Jesus mener det. Straf og tugt, strengt og alvorlig, om du endog skulde faa Ord for at være haard. Den udvortes Blidhed og Blødhed — det er naturligvis ikke den, Jesus mener. Den er ofte en Karrikatur af hans Tanke. Det er det Indre, det virkelige i ens Indre, som Jesus tænker paa, bestandig.

Ja, det er forfærdeligt, hvor det beskadiger Hjerterne og Samlivet i Verden dette Had, som kommer over os mod den enkelte, denne forfærdelige Lyst og Trang til at faa gjort et Menneske noget ondt. — Gaa og hade stilt og seigt og ikke tilgive.

Jeg tror jeg idag taler om det Styggeste28 DEN NYK NATURLOV.

i Verden. Og- mange af eder vil indrømme det. Gud hjælpe os!

Har I seet et Menneskeansigt — hvorledes det forandres af Had? — Har I seet det? — hvorledes al Kjærlighed, al Mildhed og Forsonlighed og Venlighed viger tilbage fra et Menneskeansigt? — Blikket tømmes for Sympathi. Ondskabens kolde Staal blinker i det ellers saa venlige Øie. Om Munden samler det sig Træk for Træk af Spot og Had og Uvillie.

Har du følt dit eget Ansigt forandres saa? — Det er som en tung, kold Novemberstorm, der gaar over Hjertet.

Er der nogen her, som synes, jeg overdriver? Det maatte være en, som er lidet kjendt med Menneskehjertet og Menneskelivet.

Lad mig tage blandt de tusen bare en to—tre Tilfælde: To Kvinder for Exempel eller to Mænd, som vil opnaa den samme Ære. To, som søger den samme Post. Kun den ene kan opnaa den. Jeg siger ikke, at dette bestandig avler Had. Nei naturligvis, vi er ikke Djævle, vi er snille Mennesker, som kun hader enkelte.DEN NYE NATURLOV.

29

Eller to, som er af forskjellig politisk Anskuelse. Eller to Mænd, som elsker den samme Kvinde, to Kvinder, som elsker den samme Mand. Det er ikke nok at sige, at man bliver et Dyr, man bliver -— Mænd som Kvinder — næsten Djævel. Ja, det er forfærdeligt !

Og dette kan ske mellem dem, som staar hinanden nær, mellem Brødre, mellem dem, som regner sig for at elske Gud.

Det første Mord i Verden skete af Misundelse. Og det er saa ofte, at Misundelse er Aarsagen. Kain hadede, saa han kunde ikke lade sig nøie med mindre end at faa dræbt sin Bror. Hvad var det, som var iveien? — Det var det, at Abel var mere religiøs — omvendt til Gud, derfor blev han hadet — som saa mange siden.

Eller om nogen taler til dig om din Synd. Det tilgives sent. Jeg mener ikke den Synd, som du smiler af, og som du indrømmer nok saa godslig. Nei jeg mener den Synd, som du ikke vil vide, at du har, men som alligevel pletter dit Liv,30

Der staar i det nye Testamente om en hosstaaende Dame, som hadede Johannes den Døber, fordi han havde sagt hende, at hun levede i en utilladelig Forbindelse. Hun hadede ham saa, at hun ikke kunde nøie sig med mindre end at faa ham dræbt.

Hun havde Valget. Herodes havde lovet at opfylde hvilketsomhelst Ønske; men hendes høieste Lykke var at se Johannes's Blod at faa hans Hoved til sig oo- se den dødes

O O

stive Mund, som ikke længer skulde faa sige, at hun bedrev Utuirt.

O

I vil kanske indvende: Ja, men saadanne er vi dog ikke. Du taler ikke idag til Kain og Herodias. Saa vidt gaar vi ikke.» — Nei, det gjør I ikke. Jeg indrømmer det. Men Hjertelaget?

Du dræber ikke med Kniv, men kanske du har saaret med Ord, som smerter mere end Kniven, skjærer værre end den Sabel, hvormed Soldaten hug i Johannes's Nakke.

Du dræber ikke Manden, nei, men du dræber hans Rygte. Jeg synes, jeg hører dig, naar du taler om den, som du har imod —DEN NYE NATURLOV. 31

clen som du ikke kan fordrage: «Jeg ved virkelig ikke, hvad jeg skal sige 0111 det Menneske. — Har I ikke hort, hvad man sig-er

" O

om ham? — Nei har I ikke hort det?» Og saa gaar det løs, saa dræbes hans Rygte eller hendes Rygte, og en Kvindes Rygte er endnu mere ømtaaligt end en Mands. Men du faar Hevn.

Mange af eder vil indrømme: «Det ei\ som du siger, Prest, det er forfærdeligt dette. Men hvad skal vi gjøre? — Det er Menneskenaturen. Jeg har følt Modbydelighed mod mig selv, naar jeg har seet, hvor dybt jeg har sunket i denne Synd; men — det er en Naturlov. Naar jeg faar imod, saa faar jeg imod. Det er min Natur, ligesom det er Træets Natur at voxe opover, det kan ikke andet. Vor Natur tvinger os, der er ikke nogen Raad.»

Hvad har jeg- at svare til dette, naar i

jeg skal tale ud af Bibelens og ud af Jesu Mening?

Jeg maa indrømme: det er vor Natur, det er en Naturlov, og jeg maa forsaavidt give tabt.32

Er der da ingen Raad?

Der er ingen anden Raad, end livis der skulde være eu anden Naturlov, som ophævede den förste. Er der det?

Ja, det er Sagen. Det er det store ved Kristendommen: Der sættes en ny Naturlov ind i et Menneske. Gjør Kristendommen ikke det, saa lad os «afskaffe» den.

Men den formaar det. Det er det, som Paulus siger os i Dagens Epistelstykke: «Vi blev altsaa begravede med ham ved Daaben til Døden, forat ligesom Kristus er opreist fra de Døde ved Faderens Herlighed, saa skal ogsaa vi komme til at vandre i et nyt Levnet .... Anse saaledes ogsaa I eder som døde for Synden, men som levende for Gud i Kristus Jesus, vor Herre!»

Kristendommen sætter en ny Naturlov ind i det usleste Hjerte. Dette er Nerven i alt det, Bibelen siger om Frelsen ved Kristus. For Exempel i det mærkelige Sted hos Jeremias, i det 31te Kapitel. Ja tænk, det staar i det <iamle Testamente: Se Dage kommer, siger Herren, da jeg vil oprette en ny PaktDEN NYE NATURLOV. 33

med Israels Hus og med Judas Hus.....

men dette er den Pakt, jeg vil oprette med Israels Hus efter de Dage, siger Herren: Jeg vil give min Lov inden i dem og skrive den i deres Hjerte.» Ordene er ligesom rent nytestamentlige. De citeres ogsaa i det nye Testamente af Forfatteren til Hebræerbrevet.

Og i Romerbrevet, det 8de Kapitel, siger Paulus: «Thi Livets Aands Lov har i Kristus Jesus frigjort mig fra Syndens og Dødens Lov.» Man kunde næsten tro, man hørte Henry Drummond eller en anden moderne Kristen.

Og i Peters 2det Brev, det 1ste Kapitel. Ja, I erindrer sikkert det mærkelige Udtryk: «Vi skal blive delagtige i den guddommelige Natur.»

Men hvorfor har jeg ikke allerførst anført Jesus selv. Thi hvad er det, han sætter som sin hele Gjernings Maal?

Gjenfødelse.

Og hvad er Gjenfødelsen andet end en ny Naturlov i Hjertet?

Er der nogen af eder, som tænker: Den

Synd, som Presten taler om idag-, den er forfærdelig, og jeg er under den, men jeg ved ikke, om jeg kan tro Forjættelsen.

Du som har kjendt Misundelsen og Hadet i dig, som har kjendt dig skjæmmet og plettet af denne Synd, vær vis paa, at du kan forandres, at du kan gjenfødes, at der kan skrives en ny Lov i dit Hjerte, som ophæver Syndens Lov.

Dette er Kjernen og Stjernen i Evangeliet. Jesu Død og dens Kraft er noget stort; men Jesu Opstandelse og dens Livskraft er det største. Tilgivelsen er noget stort; men Livet i Gud ved Jesus Kristus er det største — Budene skrevne i Hjertet. Det, som Jesus vil, er at sætte ind i Verden denne nye Naturlov — ikke ny forresten, men kun ny i os — saa at vi kommer til at elske vor Fiende og være snil mod ham ligesaa naturligt, som Træet voxer opover. Jeg har borte paa Preste-gaarden en bråt Bakke — svært bråt Bakke. Der staar tæt med Trær. Man kunde tænke sig, de vilde voxe udover, for Bakken er aldeles steil. Men alle voxer lige op. Jeg stod35

forleden og saa paa dem. Ja forst voxer de et lidet Stykke ret ud, horisontalt; men saa svinger de i en braa Boining, næsten en Vinkel, og voxer ret op allesammen. Den samme Lov kan ogsaa skrives ind i Menneskelivet, ind i dig — skjønt jeg indrømmer, du voxer i en bråt Bakke med — stærkt Held — mod Synden.

En af mine Venner sagde engang: «Sommetider vil alle Beviser for Kristendommen svinde. Taget glipper. Troen vil blive borte. Men da bliver der staaende igjen et Bevis, soin jeg ikke kan slippe fra, og som staar urokkeligt mod min Vantro. Og det er dette: Jeg har seet Ulven blive til Lam; jeg har seet det syndige, hadefulde Menneske blive forandret. Jeg har seet det, og jeg kan ikke tvile — maa tro.»

Det er det, som paa Missionsmarken gjør saa svært Indtryk paa Hedningerne. De ser, der er en Magt, som kan gjøre det, de aldrig havde tænkt sig muligt — forandre usædelige, hadende Mennesker til gode Mennesker. Det Bevis kan de ikke slippe fra.

Saa er det med os ogsaa. Saa er detDEN NYE NATURLOV. 38

med mig, jeg kan ikke slippe fra det. Jeg ser, at Jesus giver Livet.

Fritænkeren Ingersoll siger i en af sine Bøger: «Dersom det virkelig var saa, at Jesus havde revet Livets Juvel ud af Dødens knoklede Haand — ja da vilde vi alle bøie os for ham.»

Yel — det er derfor jeg bøier mig. Jeg har erfaret, at Jesus har revet Livets Juvel tilbage fra Dødens knoklede Haand. Jeg har seet det — derfor tror jeg.

Lider du af denne Synd, som jeg taler om idag-? — Kom i Forbindelse med Gud i dit Hjerte! — Bliv en Kristen!

Begynd at bede, begynd at tale til Herren om det, som du lider af, hvad det end er. Tal til Gud om det specielle — det er det, som hjælper, at man taler om det specielle.

Sig til ham: «Kjære Gud, lad det blive godt mellem os to, som gaar her og ser ondt paa hinanden!»

Du skal se, hvor det hjælper!

Du skal se, at allerbedst det er, saa begynder I at snakke med hinanden — og det

er saa svært godt at begynde at snakke med hinanden. Og allerbedst det er, saa tager I hinanden i Haanden ogsaa og ser hinanden venlig i Øiet.

Men det maa jeg jo tilstaa, det er ikke altid med denne Synd som med for Exempel en Drankers Synd. En Dranker er helbredet i samme Øieblik, han er omvendt til Gud. Det sker som ved en Operation. Ukjærlig-hedens Synd helbredes kanske ikke saa braat. Og jeg tænker nok, der er nogle af Eder, som siger tvilende: «Men sæt, det kommer igjen. Bliver det ikke den ene, saa bliver det den anden, som jeg hader. Jeg kjender mig selv. Det kommer igjen.»

Ja, det kommer igjen, det gjør kanske det; men det kommer ikke igjen som den tunge, kolde, ødelæggende Novemberstorm. Det kommer igjen som et Apriluveir, og snart bare som en Maisky, indtil vi kommer ind i den fulde Sommer hos Gud.

O hvor jeg glæder mig til det evige Liv hos Gud, hvor ikke min Sjæl mere skal formørkes af noget ondt Ønske!

Er du en af de ni?

Luk. 17, 11—19.

Og det begav sig, da lian reiste til Jerusalem, drog han midt igjennem Samaria og Galilæa. Og da han kom til en By, mødte ham ti spedalske Mænd, som stod langt horte.

Og de oploftede Køsten og sagde: «Jesus, Mester, forbarm dig over os!>

Og da han saa dem, sagde han til dem: «Gaa hen og te eder for Presterne!» Og det skede, da de gik bort, blev de rensede.

Men en af dem vendte, da han saa, at lian var helbredet, tilbage og prisede Gud med høi Røst. Og han faldt paa sit Ansigt for hans Fødder og takkede ham; og han var en Samaritan.

Da svarede Jesus og sagde: «Blev ikke de ti rensede? Men hvor er de ni? blev ellers ingen funden, som vendte tilbage for at give Gud Ære, uden denne Fremmede?» Og han sagde til ham: «Staa op, gaa bort! Din Tro har frelst dig. >

I.

Hvor er de ni? — spørger Jesus. Dertil vil jeg svare: De er antageligvis lier i Kirken

idag.» Og hvad bedre kan jeg da gjøre end prøve at faa dem til at blive som den tiende.

Ikke med Hensyn til hans Skrøbeligheder, som han vist havde; han var jo en Samaritan, stod sikkert tilbage i dogmatisk og maaske ogsaa i moralsk Henseende. Ikke med Hensyn til hans Skrøbeligheder; men med Hensyn til Takken.

I synes kanske, det er lidt ringe Formaal for et kristeligt Foredrag bare at tage Sigte paa Taknemmelighed for materielle Ting; men det er ikke saa lidet. Takke og takke som den tiende, det er det, jeg gjerne vilde, I skulde komme til.

Nogen af eder vil kanske sige: «Det var jo svært, hvad disse ti oplevede, jeg har ikke oplevet en saadan Helbredelse.» — Nei — nogle af eder har kanske ikke været noget videre syge endda heller.

Du liar ikke oplevet Helbredelse. Men hvad har du oplevet? — Du har oplevet Helbred. Man siger jo, at af alt

jordisk er Helbreden det bedste. Hvor ofte har jeg ikke hørt det: «Tak jeg har Helsen, og den er jo40

det bedste.» Ja, jeg istemmer det af Hjertet, det er vist, den er det bedste — af legemlige Ting da. Naar du har havt Helsen nogle Aar og saa ikke takker, da er du som de ni.

Men lad mig ta noget mindre — noget smaat. Lad mig bare ta den Livskraft, som

O 7

du benytter, naar du gaar hjem fra Kirken idag, ja bare naar du stiger op i Vognen din. Det er en vidunderlig Livskraft, som den skarpeste videnskabelige Undersøgelse ikke har kunnet udgrunde. Den er fra Gud. Jeg løfter ikke en Fod, undtagen det er fra Gud. Bare det, at du kommer hjem til Huset dit og løfter den høire Arm og tar i Dørhanken for at vride rundt og lukke op, er et Vidunder af Liv, af Kraft fra Gud, en Vægtstangsbevæ-gelse, hvis underfulde Aarsag er i Gud. Tager han sin Livs virkning fra dig, da løfter du ikke en Arm, du rører ikke en Finger engang

— og det vil engang indtræffe.

Naar du løfter Armen for at lukke op Døren og gaa ind i dit Hjem, sagde jeg. Men tænk, naar du er kommet ind i Hjemmet da

— dit Hjem ? Kanske du eier Hus — ditEll DU EN AF DE NI?

41

Hus? — Jeg ved, naar jeg fra Sognebud eller Bibellæsninger er kommen kjørende hjem i Kariolen om Aftenen til Prestegaarden, saa er jeg blevet rent overvældet: Nei, har du saadant Hus! saadan god Bolig! og jeg har skammet mig over, at jeg ikke har takket mere.

Men det er ikke altid, det gaar saaledes. Ofte kommer jeg sløv og tænker ikke paa det, for man bliver saa vant til alt det gode, som Gud giver.

Dog naar jeg nævner dit Hjem, din Lykkes Fæstning, saa tænker jeg nok, du kjender Tak i Hjertet. Dit Hjem — Dagligstuen din, som har seet saa mange lykkelige Smil gaa over dit Ansigt og over dit Sind — de lykkelige Smil i Hjemmet, som man ikke kan faa noget andet Sted end der, hvor man er saa tryg blandt sine.

Hvem er det, som strør de lykkelige Smil i Hjemmet?

Det er Gud.

Nei, har du et Hjem og har ikke takket, da er der en stærk Lighed mellem dig og de ni.42

Mange Gange om Aftenen, naar jeg har lag-t mig i Sengen min — aa nei ikke saa mange Gange, jeg vil ikke rose mig — men nogle enkelte Gange, naar jeg har lagt mig i Sengen min og strakt mine Lemmer og bredet over mig og havt det godt og varmt, kjendt den herlige, fuldstændige Hvile, saa har det sommetider kommet en Tak over mig: «Nei hvor godt du har det, bare fordi du har en Seng!»

Jeg vil ikke tale om, at mange af eder i denne Tid kjører ind Læs af Havre og Byg og Hvede, det er som I kjørte ind Læs af Sølv og Guld --er det ikke?

Og hvem er det fra? — Er det ikke fra Gud? — Han ligesom øser ind i Husene dine?

«Nu ja» — siger mange af eder -— «jeg fryder mig over dette, Prest, jeg kjender, jeg er fornøiet, jeg nyder det med Glæde, og det maa vel være den bedste Tak.»

Nyder — som de ni ja. — De var ogsaa fomøiede og nød Helsen, de havde faaet.

«Ja, men jeg erkjender, at jeg er Gud Tak skyldig,» siger du, «og jeg føler mig taknemmelig. »Ell DU EN AF DE

Ja, som de ni. De erkjendte vist ogsaa, at de var Gud Tak skyldige og følte sig taknemmelige. De sa«fde vist til den tiende, da

o ö "

han skilte sig- fra dem: «Kjære dig, vi er ogsaa taknemmelige.»

Du siger kanske mere: «Jeg ikke bare nyder med Glæde de jordiske Gaver, jeg dyrker ogsaa den Gud,_ som giver mig dem; jeg* gaar i Kirke.»

Som de ni ja. De gik ogsaa i Templet og iagttog det religiøse Paabud.

II.

Men hvad gjorde den tiende? — Hvad er den svære Forskjel? — Tænk, disse ni gjorde jo ogsaa adskilligt -— de var glade over Gaven, de erkjendte, at de var Gud Tak skyldige, de gjorde sin religiøse Pligt og gik til Templet.

Men den tiende? — Kanske Forskjellen ikke er saa stor? Kanske de ni's Standpunkt alligevel lader sig forsvare?

Hvad er det med den tiende?

Jeg skal sige det.44

Den tiende vendte om. Men de ni gik sin Yei. Den tiende gjorde Bruddet og gik — trods alt — tilbage til Jesus.

Tror I, det var saa let? — Ja naturligvis forsaavidt som han blev drevet af sit Hjertes Lyst, ellers havde han jo aldrig vendt om. Men var det saa let? — Tror I ikke, de ni holdt ham tilbage? Likte de det, da han sagde: «Jeg vender om?» Tror I ikke, de talte for ham og forklarede ham: «Vi nyder jo ogsaa Gaven og fryder os — og det er vel netop det bedste, vi kan gjøre med den?»

Jeg tænker, den tiende havde vaklet, dersom hans Hjerte ikke havde hængt saa fast ved Jesus. Tror I ikke, de sagde: «Fy, vil du bryde Kameratskabet. Nu har vi holdt sammen saa lang Tid under Sygdommen, vil du nu bryde Kameratskabet? Tag Religionen med Fornuft og vær ikke en Sværmer, se heller at komme til dit Hjem og varetage din Gjerning. Vær ikke en Sværmer og gaa tilbage til Jesus, han forlanger vist ikke det.»

Var det saa let? Nei det er ikke saa godt, naar hele Kameratskabet overtaler. I Mænd,Ell DU EN AF DE NI?

I Kvinder, gamle, unge, er det let at staa blottende alene med Gud, naar dine Bekjendte trækker sig tilbage fra dig?

Gav han sig — den tiende?

Han gav sig ikke, han vendte om og gik tilbage og kastede sig ned for Jesus.

Han kom, men de ni blev borte. Det er Sagen.

De ni elskede vist ogsaa Jesus, men — paa Afstand. Ak, den Kjærlighed paa Afstand — den er tvilsom du, ikke sandt? — Dersom du havde en, som sa, han elskede dig, og ligesom skulde staa i Kjærlighedsforbindelse med dig, men du aldrig saa noget til ham — han blev borte — jeg tænker du vilde faa Tvil om den Kjærlighed.

Den tiende kom personlig.

Det er det, det gjælder om i Kristendommen, at komme personlig. At jeg gribes virkelig i mit Hjerte, saa der blir et personligt Forhold til Gud.

Gid I maatte begynde at foragte eders Standpunkt, I ni, eders Kjærlighed paa Afstand, eders Tak uden at give

Hjertet.46

Der er, mine Tilhørere, bare én Maade at takke Gud paa — for stort eller for lidet — og det er at give ham sit Hjerte.

Man er heller ikke lykkelig i sin Kristendom, før man giver Hjertet og kjender den nye Kjærlighed strømme i sig.

Men da bliver Kristendommen Lykke.

Enhver Kjærlighed, som strømmer i Hjertet, er Lykke, men den største er at elske Gud.

Du vil kanske sige: «Ja men det er dog en dyr Taknemmelighed at give sit Hjerte, man kan jo ikke give større.»

Jeg indrømmer det. Det er svært meget, man giver, naar man giver Hjertet, men i nogle Tilfælde kan man ikke faa givet mindre.

Sig mig forresten, vilde du sige, det var dyrt, dersom du kom til en Skomager og spurgte om Prisen paa et Par nye Støvler, og han sagde: «Jeg forlanger intet andet end at

O o

faa de gamle, saa skal De faa nye af mig, gode, nye Støvler.»

Vilde nogen sige, det var en dyr Skomager ? — Jeg tror, han vilde faa rivende Afsætning.Ell DU EN AF DE NI?

Men det er saaledes Gud gjør. Yi giver ham bare det gamle daarlige Hjerte, og saa faar vi et nyt, godt Hjerte igjen.

Et nyt Hjerte — det er ligesom Kvint-essentsen af den Frelse, Bibelen taler om. Gud siger: «Jeg vil give dig et nyt Hjerte, jeg vil gjøre dig til en ny Personlighed i dit Inderste.»

Giv ham det gamle, daarlige, vantro Hjertet dit, saa faar du et nyt igjen. Det er mange, som har gjort Byttet, og de har ikke sagt, det var dyrt.

Gud giver dig et nyt Hjerte, et frimodigt, et rent Hjerte, men især et glad Hjerte, saa du kjender inde i dig, at du er blit glad.

Der staar et Sted i Salmerne, som uden-tvil gjælder denne religiøse Glæde. Det er den fjerde Salme, det ottende Vers: «Du giver Glæde i mit Hjerte, større end deres, hvis Korn og Most er mangfoldig.» Større Glæde altsaa end over den allerstørste Hvedeager i Verden, om den stod aldrig saa gjildt.

Hvem er lykkeligst?

Nu skal I svare i eders Indre. Hvem48

tror I er lykkeligst? — De ni, som nyder Yerden uden Gud, eller den tiende, som vendte om?

Jeg vil lade en Hedning svare, en ude fra vor Missionsmark i Zululandet: En ung Gut var bleven Kristen. Men lian havde en Søster, som ikke var Kristen. Saa stod de en Eftermiddag sammen endel, baade Hedninger og Kristne. Naturlig faldt Samtalen paa Kristendommen. Den bliver alvorlig debatteret derude. Det skulde jeg gjerne se, den blev herhjemme ogsaa. Den unge Pige, forbitret, som hun var, fordi Broderen var omvendt til Gud, siger: «Kristendommen er bare dumt Snak.»

En ung, hedensk Gut som stod i Nærheden svarede hende: «Nei, den er ikke dumt Snak — de er lykkeligere end vi.»Æd, drik, vær glad!

Luk. 12, 13—21.

En af Folket sagde til ham: «Mester! Sig min Broder, at han skal skifte Arven med mig!» Men han sagde til ham: «Menneske! Hvem har sat mig til Dommer eller Deler over eder?» Og han sagde til dem: «Se til og vogt eder for Gjerrighed! Thi om nogen har Overflod, bestaar hans Liv ikke i hans Gods.»

Men han talte en Lignelse til dem og sagde: Der var et rigt Menneske, hvis Ager havde haaret vel. Og han tænkte ved sig selv og sagde: «Hvad skal jeg gjøre? Thi jeg har ikke Kum, hvor jeg kan samle min Avling.» Og han sagde: «Dette vil jeg gjöre: Jeg vil rive ned mine Lader og hygge dem større, og jeg vil der samle al min Avling og mit Gods. Og jeg vil sige til min Sjæl: Sjæl! Du har meget godt i Forraad til mange Aar; giv dig i Eo, æd, drik, vær glad!»

Men Gud sagde til ham: Du Daare! I denne Xat kræves din Sjæl af dig; hvem skal da det tilhøre, som du har heredt?»

Saaledes er det med den, som samler sig Skatte og ikke er rig i Gud.

Det var to Materialister de, som det fortælles om i dette Evangelium

Jeg vil tale om (len sidste af dem, «den rige Bonde».

Han var en Materialist, bare levede for det materielle, tænkte bare paa det. En Morgen fandt de ham død. «I denne Nat kræves din Sjæl,» staar det. De fandt ham død — pludselig død om Natten. Det glade, frodige, men i den senere Tid kanske lidt trætte, Ansigt, var stivnet i Døden. Det er hans Tankegang-Aftenen iforveien, som vi faar høre — det som han sagde til sig selv. Ikke det, som han sagde til andre — jeg ved ikke, om han vilde sige det til andre — men vi faar høre det, som han sad og tænkte ved sig selv. Og det, som man siger til sig selv, pleier jo at være nogenlunde sandt. Det var en Sommeraften. Han sad vel og kosede sig, alene muligens, under et Træ udenfor Huset — med sit Bæger, tænker jeg.

Han sad og tænkte paa, hvor heldigt det havde gaaet for ham, hvorledes Jordveien havde baaret. Han havde en temmelig stor Jordvei, kan vi forstaa, og han var en flink Mand, som ikke havde sparet sig, me-51 ÆD, DRIK, VÆR GLAD!

dens han sled sig frem for at faa det godt paa Slutten.

Jeg synes, jeg ser ham, hvorledes han smilte helt indenfra og helt ud paa Læben, da han saa i Tankerne den nye Ladebygningen sin med en rigtig god Indkjørsel, hvor han kunde faa ind hele Gaardens nuværende Avling og mere til. Saa skulde han leve sorgfrit! — spise og drikke — rigtig nyde Livet, fri fra Bekymring. Jeg synes, jeg ser, hvor han sad og smilte tryg, for nu

— nu var han fremme, nu var han oppe af Bakken.

«Slaa dig til Ro,» siger han til sig selv, var det ikke saa han sagde? «Slaa dig til Ro

— æd — drik — vær glad!»

«Æd, drik, vær glad!» Ikke mere.

Umiddelbart efter staar der: «Men Gud»

— — O om det havde været Bonden, som havde tænkt saa langt.

Han tænkte ved sig selv: «Du har Formue nok for de kommende Aar, slaa dig til Ro, æd, drik, vær glad!» O om han var kom-52

men til at fortsætte med den Tanke: Men Gud — —. Hvad siger Gud?»

Men Gud sagde: «Du Daare, i denne Nat kræves din Sjæl af dig.»

Havde Tanken paa Gud grebet lians Hjerte, da liavde alt været forandret.

Han var Materialist. Og jeg har kjendt det, og jeg tænker, om I vil være oprigtige, maa I sige: «Saaledes er det. Her er Snaren for os.-> Og endda vil jeg sige: I ved ikke Tiendeparten af den forfærdelige Fare, som her ligger for eders Sjæl. Materialismen som Lereprincip er langt farligere end Materialismen som Tænkeprincip.

Det er Materialismen, som Jesus sætter under Debat, og det er fornødent. Man kan sommetider synes, man tænker noget godt. Ogf ikke saa lavt heller. Man synes, man

o «/

løfter Vingerne over Jorden. Men saa mærker man, at det er Prat.

Det er ikke det aandelige, som har Magt over os og driver os. Det er det materielle, jordiske, det er — for at summere det sammen, saaledes som Existensen55 ÆD, DRIK, VÆR GLAD!

har summeret det sammen i ét Ord —: Vengene.

Hvad er Materialismen? — Den er en Selvbegravelse. Dag- for Dag- begraver Materialisten sig selv. Han er død, og holder paa at grave og grave sig ned.

I vil kanske indvende, at jeg taler for stærkt. Jeg tror ikke det. Imidlertid er det jo godt, at Tilhorerne indvender noget, for da hører de.

Hvis den rige Bonde havde levet nu, saa havde han kanske indvendt: «Sig ikke, jeger Materialist. Jeg læser Aviser, jeg læser Romaner.» Ja, det kan være bra at læse Aviser og Romaner. Det kan være nyttigt under ens Udvikling; men Aviser og Romaner er Sulteforing for det indre Menneske oe-

O o

svag Modvægt mod Materialismens forfærde-

O o

lige Gift — i mange Tilfælde ingen Modvægt og værre end ingen.

Eller vil I kanske sige: «Dii taler ensidig? — Skal vi ikke arbeide med det jordiske, skal man ikke tjene Penge, drive paa og slide, saalænge man har Kraft? — Og54

skal man ikke glæde sig ved det jordiske, ved alt det jordiske — skal man ikke?»

Jo — det skal man. — Ingen Feil ved det, som den rige Bonde sagde: «Æd, drik, vær glad!» — Det kan enhver Kristen sige. Læs Bibelen, se, hvorledes den fremholder, at vi skal være glade ved det jordiske. For Exempel 5te Mosebog, 26de Kapitel. Der handles om, at Israeliterne skulde bringe Gud Førstegrøden af sin Avling til Takoffer. I

o n

det Ilte Vers staar der: «Du skal være glad over alt det gode, som Gud har givet dig og dit Hus.» Og mange andre Steder staar det, at du skal være glad over de materielle Goder, du har faaet af Gud. Allerede i det næste Kapitel staar det atter: «Du skal ofre dine Takofre og spise dem og være glad.»

Og i det nye Testamente. Jeg behøver bare at pege paa Jesus, som steller istand Aftensmad for 5 000 Mand, forat de skulde blive mætte og være glade. Tro ikke, jeg bebreider den rige Bonde det han sagde.

cl o

Men det han ikke sagde.

Det er hans Taushed, som er saa forfær-55 ÆD, DRIK, VÆR GLAD!

delig. Tausheden om Gud, det religiøse, Modvægten mod Materialismen. Jeg tager sikkert ikke Feil i, at Statistiken vil blive en af Kristendommens stærkeste Bundsforvandte. Den vil komme til at vise, at de enkelte

Laster, hvori Materialismen løber ud, taber Terræn, eftersom Religionen faar Magt.

Yær glad! gaa hjem og se paa alt det, som du har faaet af Gud: Jordveien og Huset dit og Ladebygningen — Stuen din — Bordet og Bordtæppet — Hestene dine, se paa dem og glæd dig. Og Skogen — tænk du, som har Skog! — og saa Pengene og Værdipapirerne. Jeg ved nok, alle har ikke alt det, jeg nævner. Nogle har lidet, stakkar; men noget har enhver — gaa hjem og se paa det og vær glad. Spis den gode Søndagsmaden din og drik din Kaffe i Eftermiddag og vær glad.

Men glem ikke Gud, som har givet dig det. Lad det være skrevet paa Husene dine og Møblerne dine det, som Jesus siger her i

Texten idag: «Men Gud--.» Jeg faar

forklare det lidt nærmere. Jeg mener: I maa takke Gud for det altsammen.

Takker du?

Jeg tænker, kanske I da vil sige: «Kjære Prest, tror du ikke, vi takker Gud for alt, livad vi Lar?»

Nei — det er det, jeg ikke tror. Jeg frygter, at eders Tak og hele eders Forhold til Gud er Snak. Det er ligesom Yandmalino*

o o

paa en Væg, den sidder løst.

Det er bare en Maade at takke Gud paa, og det er at give ham sit Hjerte. Sig ikke, at du takker Gud, dersom du stænger dit Hjerte for ham og ikke vil omvende dig — sig da heller oprigtig, at dit Hjerte er stængt for ham, at du har taget hans Gaver, men iklce givet ham dit Hjerte.

Du har lukket Munden godt op. naar du skulde liave Maden ind, men du har lukket dit Hjerte godt til. naar Gud vilde ind.

Der er bare én Ting, du kan gjøre for Gud — det er at give dig personlig hen til liam.

Der er nu vel ingen af eder, som sidder og tænker: Dersom jeg skulde hengive mig til Gud, maatte jeg slippe det jordiske. Det

er virkelig ligesom en rodfæstet Folkeforestilling — havde jeg nær sagt, at dersom man omvender sig til Gud, maa man slippe det jordiske og de jordiske Glæder. Det er et uforlignelig slaaende Træk, som Biskop Heuch fortæller i sin Bog: «Vantroens Væsen»: En Vognmand havde mistet sin Hustru. Hun var under den sidste Sygdom kommen til Omvendelse og var dod en god Dod. I Begravelsen kjørte Biskoppen sammen med Manden og talte med ham. Manden havde tydeligvis Indtrykket af, at det var foregaaet en god For-

J " O o

andring med hans Hustru, og- sagde: Ja jeg-burde sikkert ogsaa omvende mig — men hvem skulde da stelle Hestene?»

Jeg husker, en kristen Hustru engang kom til mig. «Det er saa ilde med mig,» sagde hun — jeg har saa syndige Tanker, jeg kommer saa bort fra Gud.» — Jeg spurgte ganske ængstelig, hvad det var. — Da sagde hun — de var nylig gifte —: «Vi tænker at kjøbe det lille Huset oppe paa Bakken ovenfor os, og det gaar jeg og tænker paa støt og stadig.» — «Aa det kan du godt tænke paa»

— sagde jeg og trøstede hende. «Det er ingen syndig Tanke. Det er kanske Guds Mening, at I skal faa kjøbe det lille Huset.»

Men, min Tilhører! kanske din hemmelige Indvending mod Kristendommen lyder saa: «Dersom jeg skulde takke Gud paa den Maade, at jeg skulde omvende mig, maatte jeg slippe Livsglæden.» Det er mange, som tænker: «Dersom jeg skulde give mig hen til Gud, blev jeg uglad og trist.»

Nei ikke, dersom du giver dig helt.

Men dersom du giver dig halvt. Det er pinligt. Det er, ligesom du tænker dig, du var gift med en, som du halvt holdt af, men ikke rigtigt. Du skulde elske, men det blev bare halvt. Det er pinligt, i alle personlige Forhold — og mest ligeoverfor Gud.

Men helt! — Dersom du giver dig helt hen til Gud, det er en glad Ting. Og Gud vil, vi skal være glade. Det siger Jesus, og det siger hele Bibelen.

Nu maa du ikke indbilde dig, at jeg mener noget særskilt storartet religiøst eller noget59

fuldkomment, fordi jeg- siger, du skal give dig helt. Jeg mener bare tilbunds — oprigtigt, saaledes at der virkelig er skeet noget i Hjertet. Man maa, som Paulus siger, virkelig være greben af Kristus. Ellers blir det Prat, noget halvt og derfor pinligt. Men at give sig helt hen til Gud, det er en glad Ting det.

Nogen af eder tænker kanske: Presten siger: «Giv dig hen til Gud med dit Hjerte, saa bliver du glad; men for mig vilde det være som at tage en Vildfugl og stænge den ind i et Bur og sige: syng!»

Nei, min Tilhører, just det modsatte er Tilfældet. Giv Gud dit Hjerte — kom i det personlige Samliv med Gud, og du skal blive som en Fugl, der slipper ud af Snaren og synger en ny Sang. Du synes kanske, du ligesom har sunget den før; men den er dog som ny. Da ser du paa Jordveien din, Huset dit, Bordet og Bordtæppet og Hestene og Skogen, og det er som en ny Glæde.

Ja for jeg skal sige dig, det falder ligesom et nyt Solskin over det jordiske.ÆD, DRIK, VÆR GLAü! 62

Det var nok kjært for; men der falder ligesom et Solskin fra Guds Kjærlighed over det alt sammen — over det simpleste Hjem, selv om Møblerne er gamle og Bordtæppet lidt falmet.Er det nødvendigt at være religiøs?

Luk. 10, 38—42.

Men det begav sig, da de vandrede, gik han ind i en By. Men en Kvinde, som liedte Martha, modtog ham i sit Hus. Og hun havde en Søster, som hedte Maria, og denne satte sig ved Jesu Fødder og hørte paa hans Tale. Men Martha havde det trabelt med megen Opvartning.

Hun traadte da frem og sagde: «Herre! Bekymrer du dig ikke om, at min Søster har forladt mig, saa jeg maa stelle alene? — Sig hende dog, at hun kommer mig til Hjælp!»

Men Jesus svarede og sagde til hende: «Martha! Martha! Du gjør dig Bekymring og Uro med mange Ting. Men ét er fornødent.»

Er det nødvendigt at være religiøs?

Jeg spørger ikke, om det er godt, men: er det nødvendigt?

Har I nogen Gang opkastet dette Spørgsmaal, mine Tilhørere: Er det nødvendigt at være i personligt Samfund med Gud?<)2 KR DET NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

Er det?

Jesus er overbevist om det. Intet Sted siger lian det stærkere end lier i vort Evangelium.

Under den lille huslige Scene i Bethania røbede Martha og Maria en vis personlig Forskjel.

Jeg vil ikke idag gaa nærmere ind paa denne Forskjel. Blot en enkelt Bemærkning. Den er ikke netop uimodsigelig, men jeg tror dog ikke, mange vil modsige den. Her er den: Hvorfor fortæller ikke Lukas Fortsættelsen af den lille Scene — efterat Jesus havde svaret Martha? — Fordi Fortsættelsen er saa selvfølgelig: Maria reiste sig naturligvis strax og hjalp Martha.

Jeg ved ikke, hvorledes det er gaaet eder, men mig er det undertiden, naar jeg har læst denne lille Scene, gaaet saa, at jeg har havt ondt af Martha — jeg mener hendes Skuffelse. Hun havde jo saa sikkert ventet at faa Medhold af Jesus. Men han svarer i sit kongelige Enfold: «Et er fornødent.»

Han udtaler her den dvbeste Overbevis-

J

ning, som var i hans Sjæl, og som beherskede<)2 KR DET NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

hele hans personlige Liv. Der er én Ting, som er ubetinget nødvendig i et Menneskeliv.

Mon det ikke er Funcke, som et Sted fortæller om Bismarck, at der kom en Embedsmand til ham, som syntes, han havde for liden Gage. I Samtalens Løb siger Embedsmanden: «Jeg maa dog leve!» —

«Af hvilken Grund er det absolut nødvendigt?» sa' Bismarck.

Jeg tænker mig, at Martha var temmelig mut, og jeg antager, hun har tænkt som saa: «Vi maa da ha Mad!» — Men, som sagt, Jesus siger til hende: «Der er bare én Ting, som er absolut nødvendig.

Jeg skulde ønske, jeg havde seet det kjærlige Smil, hvormed han sagde det.

Er det nødvendigt at være religiøs? — Saa nødvendigt, siger Jesus et andet Sted, som for Grenen at sidde paa Stammen. J erindrer hans Ord i det 15de Kapitel af Johannes' Evangelium: «Ligesom Grenen ikke kan bære Frugt af sig selv, uden den bliver i Vintræet, saa heller ikke I, uden I bliver i mig. Uden mig kan I slet intet gjøre.»<)4 KH DK T NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

Han regner det for intet, livad der leves uden Gud.

Aldeles nødvendig for Grenen er — Livssammenhængen med Stammen. Det nytter ikke at spigre Grenen paa, den maa være i Livssammenhæng med Stammen. Saa nødvendiger

n o

ogsaa for et Menneske Livssammenhæng med Gud -— det personlige Samfund i Hjertet med Gud.

Samfund med Jesus har jo nemlig kun sin Betydning som Samfund med Faderen.

Men jeg kjender mange smaa Grene, jeg, som ikke tror, at det er saa nødvendigt at være i Livssammenhæng med Stammen. Er der nogle saadanne her idag, som ikke anser det netop for saa nødvendigt at være religiøs? — Nok godt, men ikke nødvendigt?

O alle mine kjære smaa Grene, I maa komme i Livssamfund med Gud!

Er det nødvendigt at være religiøs? — Jesus var overbevist 0111 det, og nu vil jeg idag prøve at overbevise eder ogsaa. Kanske nogen af eder vil sige: Presten mener altsaa, at vi skal blive omvendte allesammen her idag?»

Aa Gud give det! Men det var jo ikke<)2 KR DET NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

det, jeg sagde. Nei da, jeg ved godt, at der ikke er noget, man handler saa meget mod sin Overbevisning i, som i det religiøse. Saa jeg ved nok, at du ikke behøver at følge din Overbevisning. For den Sags Skyld kan du gaa hjem idag og spise Middag med det samme uomvendte Hjerte, som du havde før. Men jeg siger: overbevist tror jeg, du skal gaa.

Hvad er det, man er overbevist om, saa at man ikke tviler paa det?

Det er det, som følger af Naturens Orden. Man er for Exempel aldeles overbevist om, at man maa drage Aande, fordi det er Naturens Krav. Paa samme Maade, kun i høiere Grad, er det nødvendigt at være religiøs. Vi kan ikke være Gudsfornegtere eller lukke vort Hjerte for Gud, uden at synde mod vor Natur. Og vi føier, at det er saa.

Der er i vor Sjæl et Organ for det religiøse. Som jeg har et Organ til at se med og et Organ til at aande med, saa har jeg ogsaa i mit Hjerte et Organ til religiøs Tro. Det religiøse Spørgsmaal er, fra en Side seet, biologisk.

5 — Søg Gud.<)2 KR DET NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

Man kan ikke lade være at søge Gud , uden at man kuer og skader dette Organ inden i sig.

I ved, at et Organ ødelægges allerede ved, at det ikke bruges. Naturforskerne fortæller, at der skal være fundet,

jeg tror i Amerika, nogle Dyr, som Generation efter Generation havde tilbragt sit Liv inde i mørke Huler uden Lys, uden at se altsaa. Man kunde forstaa, at de havde havt Øine, men Øinene var efterhaanden blit borte. Der var kun svage Spor tilbage. Organet var svundet, fordi det ikke var brugt.

Brug din religiøse Evne.

Jeg har hort fortælle, at en ung Gut for at slippe at «tjene Kongen» huggede Fingeren af sig. Mine Tilhørere, man maa hugge noget af sig, som langt overgaar Fingeren i Værdi, dersom man ikke vil hengive sig til Gud, netop fordi vi er skabte til det. Vi er indrettede i vort Hjerte til at elske Gud; thi Livssammenhængen her — den hedder Kjærlighed. Man synder mod sit eget Hjerte, naar man ikke hengiver sig til Gud.

Og man føler det egentlig uafbrudt.<)2 KR DET NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

Men man tør ikke tænke paa det. Man tør ikke gjøre sig Regnskab for sit religiøse Forhold. Man søger efter Undskyldninger. Man kvæler Organet eller trænger det tilbage.

Men det er alligevel, ligesom man ikke kan blive kvit dette religiøse. Har du ikke mærket det — som en Drift?

Man kan ikke blive kvit det. Og hvorfor ikke? — Fordi det sidder i Hjertet paa os ligesom et Organ, der vil bruges.

Yort Hjerte kræver at komme i Samfund med Gud. Hvis det ikke var saa, da var det aldeles unyttigt at prædike om Gud.

Der var ikke noget Tilknytningspunkt. Et Dyr har ikke det religiøse Organ, et Træ har det ikke; men ethvert Menneskehjerte har det. Og det straffer sig selvfølgelig for-•færdelig ud gjennem Tilværelserne ikke at bruge det.

Den svenske Professor Myrberg siger: «Gudsfornegtelsen er et Sygdomssymptom.»

Ja, der bliver Betændelse af det og Saar og Sygdom i Sjælen.

I kjender indeni eder, at jeg siger sandt,<)2 KR DET NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

I føier, at I er skabte til at komme i Livssammenhæng med Gud.

Blandt dem, som skjønte sig bedst paa Menneskehjertet og paa Religionen, var Pascal. Han siger etsteds: «Dersom Mennesket ikke er skabt ti] SamfUnd med Gud, hvoraf kommer ilet da, at det aldrig er lykkeligt uden Gud?» *

Det er det, som ofte gjør Fornegterne saa fortvilede, at Menneskehjertet dog er skabt til at være religiøst. .

En af dem siger det ogsaa noksaa mismodig: «Det er forbausende, at paa Bunden af alle Ting skal man træffe Religionen.»

Ja en Ting ved jeg ialfald paa hvis Bund man træffer det religiøse Spørgsmaal. Det er Menneskehj ertet.

Der er et Alter i hvert Menneskehjerte. Men Ilden er ikke altid tændt derpaa.

I er overbeviste ikke ved mine Ord, men netop ved det Raab efter Gud, der er paa Bunden af eders Hjerte.

Jeg behøvede maaske ikke at tale læn-

* Si l'homme n'est fait pour dieu, pourquoi n'est il lieureux qu'en dieu?»<)2 KR DET NØDVENDIGT AT VÆRE RELIGIØS?

gere. — Blot endnu et: Der er en indre Debat i Menneskene. Paulus taler om den i Romerbrevet, paa det mærkelige Sted, hvor han siger, at Tankerne indbyrdes anklager og forsvarer.

Der høres to Røster i dit Indre.

Den ene siger: «Omvend dig ikke.» Den

»

anden siger: «Hengiv dig med dit Hjerte tilø* Gud. — bliv religiøs.»

Ikke en af eder er i Tvil 0111, hvilken af de to Røster liar Ret.

Det er din Samvittighed, som byder dig at søge Gud — den Gud, om hvis Tilværelse du ikke tviler.

Du kan undvige. Du kan sige: «Jeg vil ikke hore paa din Røst.» Du kan værge dig. Du kan prøve at staa paa den modsatte Side i den indre Debat. Men du maa indrømme: Hvis jeg vil lyde min Samvittighed, saa maa jeg vende mit Hjerte til Gud. Du han staa imod.

Men gjør det ikke!

Gjør det, som du skjønner er din Naturs ædleste Drift — gjør det, som du i dine bedste Øieblikke kjender, at din Samvittighed kræver af dig.Givet af Faderen.

Joh. 17, 1—7.

Jesus opløftede sine Øine til Himmelen og sagde: Fader! Timen er kommen; herliggjør din Søn, forat ogsaa din Søn kan herliggjøre dig, ligesom du har givet ham Magt over alt Kjød, forat han maa give alle dem, som du har givet ham, et evigt Liv! Men dette er det evige Liv, at de kjender dig, den eneste sande Gud, og den, du udsendte, Jesus Kristus.

Jeg har herliggjort dig paa Jorden; jeg har fuldkommet den Gjerning, som du har givet mig at gjøre. Og nu — herliggjør mig du, Fader, hos dig selv med den Herlighed, som jeg havde hos dig, før Verden var!

Jeg har aabenbaret dit Navn for de Mennesker, som du har givet mig af Verden. De var dine, og du har givet mig dem, og de har bevaret dit Ord.

Jeg ved ikke, om I lagde Mærke til, at Jesus i Evangeliet taler to Gange om dem, som «Faderen liar givet» ham.

Han beder: «Fader herliggjør mig, forat jeg maa give alle dem, som du har givet mig,

et evigt Liv.» Og senere siger han atter, at «Faderen har givet» ham nogle Mennesker af Yerden. Han lægger til: «De var dine, og du har givet mig dem.»

Det er dette: «Givet af Faderen», som jeg har bestemt mig til at tale om idag.

Paa fire Steder i Johannes's Evangelium, staar dette Udtryk af Jesus: «Givet af Faderen»: her i det 17de Kapitel og desuden i det 6te Kapitel, i det 10de og i det 18de. Og det er en ganske overordentlig Betydning Jesus tillægger den Ting, at man er givet ham af Faderen. Derfor maa enhver, som interesserer sig for at frelses, ogsaa interessere sig for at forstaa dette: «Givet af Faderen.»

I det 6te Kapitel hos Johannes siger han: «Alle de, som Faderen giver mig, kommer til mig.» Ikke Tale om andet altsaa: Hvis du

CJ

er givet af Faderen, saa kommer du til Jesus.

Og han lægger til: «Den, som kommer til inig, skal jeg ingenlunde støde ud.»

Naar bare det er skeet, at man er givet af Faderen, saa kommer man til Jesus, og naar man kommer til Jesus, bliver man ikke

udstødt. Forat vi skal være saameget sikrere paa dette, og forat vi skal forstaa Jesus's egen Vished i denne Sag, siger han i et af de nærmeste Vers: «Det er Faderens Vilje, at jeg ikke skal miste noget af det, som han har givet mig,» og et andet Sted: «Min Fader, som har givet mig dem, er større end alle, saa ingen kan rive eder af min Faders Haand.» *

Og saa her da, i vor Text idag, hvor Jesus siger, at han skal give alle dem, som Faderen har givet ham, et evigt Liv.

Det kan ikke negtes, at Jesus knytter hele Frelsen til dette: Givet af Faderen.

Man kan naturligvis forme Spørgsmaalet paa mange Maader. Man kan spørge: «Er du omvendt?» — «Er du en Kristen? Men Spørgsmaalet former sig efter Texten idag saaledes: «Er du givet af Faderen til Jesus?» Og naar vi faar seet lidt nærmere paa dette: «Givet af Faderen,» tror jeg næsten, at mange, som kanske kunde være i Tvil, naar jeg spurgte: Er du omvendt? vil have lettere for at svare: «Ja jeg er givet af Faderen.»

* Joh. 10, 29.

Er du givet af Faderen til Jesus?

«Kan man vide det?» vil du maaske sige.

Ja, man kan vide det ligesaa godt som man kan vide, om man er konfirmeret.

Det stemmer aldeles ikke med det nye Testamente, at man bestandig er uvis om sin Frelse. «Vi ved, at vi er gaaede over fra Døden til Livet» — staar det.

Nu, jeg ved nok, man oprigtig kan være i bekymret Tvil om sin Frelse. Men det er ikke Meningen, at man skal blive ved at famle saadan i Mørke. Det er ingen sund god Tilstand, og ikke nogen lykkelig heller.

Lykkeligere er den Stund, da jeg — trods al min Svaghed — kan sige til mig selv: «Det ved jeg, at jeg hører Jesus til.»

Er du given til Jesus af Faderen? — Du?

Nu maa I ikke tænke, at dette er noget svært — noget over eders Horisont. Langtfra. Det er akurat noget for almindelige syndige Mennesker som dem, der sidder her idag.

Er du given af Jesus til Faderen? — Vi faar se at tage Spørgsmaalet fra hinanden. I erindrer, at Jesus sagde: «De var dine, og74

du har givet mig dem.» «De var dine.» —

O O

Vi maa først være Faderens altsaa. Du ved, om det bare er ti Øre, saa kan du ikke give dem, før du har dem. Faderen kan ikke give Jesus et eneste Menneskehjerte, før det er blevet hans, saa han har Magt over det.

Men kjære, er vi ikke allesammen i Faderens Magt da? Jeg er jo hans Skabning. Er jeg ikke da hans Eiendom? Nei.

En Sten og et Træ er Faderens bestandig — uden videre. Men et Menneskehjerte — nei. Det er ikke Faderens, før han har faaet det til sig, saa det er bleven hans. Da er det hans, og da giver han det til Sønnen — siger Jesus.

Og vil man have Rede paa Religionen, saa bør man gaa til Jesus, ligesom man gaar til en Kemiker, hvis man vil have Rede paa noget i Kemien.

Du maa blive Faderens. Han maa faa dig i sin Magt, saa du virkelig lliver hans.

Der er to Spørgsmaal, som vi vil drøfte med hinanden her. Jeg antager ikke, at I

kan vedligeholde eders Opmærksomhed paa flere, og jeg har heller ikke Kræfter til at tale om flere.

Det første Spørgsmaal er: Hvorledes sker det, at du bliver Faderens? Og det andet: Naar er det skeet? — Saasnart det er skeet nemlig, saa er du ogsaa givet til Jesus.

Hvorledes faar Faderen os i sin Magt, saa lian kan give os til Sønnen?

Lad os gaa til den sagkyndige. Hvad siger Jesus?

Jeg tror, han besvarer vort Spørgsmaal i det 6te Kapitel hos Johannes i det Yers: «Ingen kan komme til mig,

uden» — ja I erindrer vel Fortsættelsen — «ingen kan komme til mig, uden at Faderen, som har udsendt mig, faar draget ham.»

Hvorledes faar Faderen os i sin Magt? — Jesus svarer: Faderen drager.

Er du draget af Faderen? — Det er ikke derfor sagt, du er bleven Faderens, for han maa ofte drage længe, før han faar os i sin Magt.

Ja, du er draget af Faderen; vi er her inde paa en Ting, der ligesom fylder hele76

Menneskelivet — Faderens Dragelse. Nogle af eder vil kanske sige: Jeg ved ikke — jeg har ikke kjendt det. Nei, men det er skeet. Denne Faderens Dragelse ligger og trykker med et stadigt Tryk paa ethvert Menneske, paa samme Maade som Luften trykker os alle. Yi bærer jo alle et betydeligt Tryk af Atmosfæren ; men vi mærker det ikke. Paa samme Maade ligger Faderens Dragelse omkring os i hele vort Liv og øver sit Tryk. Jeg ser ingen her i Kirken, som ikke drages af Faderen, uden det kanske skulde være den ørlille Gutten — eller kanske det er en liden Pige — som jeg ser dernede ved Siden af sin Mor; thi Dragelsen begynder vel neppe, før en vis Grad af Tankevirksomhed er naaet — skjønt hvem ved? — Men man mærker den ikke, saalænge man er sløv og haard i det religiøse.

Gud er forresten ikke alene om at drage heller. Satan drager ogsaa, men jeg vil ikke idag tale om den anden, som drager.

Stærkest er han ikke; thi Faderen er stærkere — end alle — siger Jesus.

Yi mærker ikke Lufttrykket. Dog sommetider mærker vi det — naar det blæser. Og-naar det stormer, da mærker vi det mægtigt.

Har du ikke kjendt Faderens Dragelse? — Har du ikke kjendt den sommetider i dit Liv, naar hans Kjærlighed viftede mildt og varmt henover dig, eller under Livets Storm, naar det sled i dine Hjerterødder?

Det, som trykker og drager, er Ordet, dette Ord, som du synes, du har havt saa liden Nytte af. Det er Ordet, som drager; men vi kjender det ikke, undtagen naar det blæser og stormer i Livet.

Jeg tror, mange af eder maa indrømme: «Ja, det er sandt, til visse Tider har jeg kjendt det, Prest.»

Ja, det er nok sikkert det. I er alle dragne.

Naar jeg tænker tilbage paa dem, som har talt med mig om sit Forhold til Gud, eller skrevet til mig om det, saa kan Maaden, Omstændighederne have været forskjellige som Regn og Solskin; men altid var det saa, at de var dragne.

Nogle siger: «Jeg skreg efter Gud.» Nogle siger: «Jeg ledte, og jeg ledte.» Andre siger: «Jeg kjendte ligesom hans Haand drog i mit Hjerte, jeg kjendte hans Røst komme i min Samvittighed.»

Nu tror I kanske, det bare er i det religiøse, at Faderen drager. —

Nei, han drager i alle Ting. Det er hans Gjerning, det.

I vil maaske sige: «Men da er jo alle Ting religiøse.» — Ja, de er det. Den bekjendte Franskmand Proudhomme siger: «Det er forbausende, at man paa Bunden af alle Ting finder Religionen.» Mig har det i Sandhed aldrig forbauset. Tænk for Exempel paa Egteskabet. — Du kjender, at du drages rent forunderligt. Du staar kanske imod. Du tror, det er bare erotisk Smaatteri, som ikke har noget at betyde. Men saa skjønner du, at det er noget alvorligt. Det bliver et Livsspørgsmaal for dig at forenes med den elskede.

Hvem er det, som drager dig og giver dig til den, du skal leve sammen med i Livet? — Det er Faderen.

Eller tænk paa Valget af Stilling. Nogle bliver Jordbrugere, nogle Skomagere, nogle Sømænd, nogle Prester, nogle Læger. Hvorledes bliver det bestemt? Det bliver bestemt paa den Maade, at du drages. Det kan være forskjellige Smaadragelser, men sammen bliver de til én stor Dragelse. Hvem er det, som drager? — Det er Faderen.

Jeg gaar et Skridt videre. Det er ikke bare i Menneskelivet, Faderen drager. Se for Exempel Svalerne derude. Nu er de komne. Til Høsten trækker de sydover igjen. Hvem er det, som drager dem? — Det er Faderen.

I vil vel kanske sige: «Men vi liar læst i Naturhistorien, at Svalen flyver sydover, fordi den ikke kan ernære sig længer her oppe.

Ja, eller af andre Aarsager. Faderens Dragelse falder altid indunder Loven om Aarsag og Virkning.

I det religiøse ogsaa.

Der er i Virkeligheden ikke Modsigelse melmellem Religionen og Naturloven. Det vilde jo være det samme, som at der var Modsigelse i Gud.

Jesus er gjennemtrængt af en dyb Tillid80

til Overensstemmelsen mellem Naturloven og clet religiøse Liv. Har I ikke lagt Mærke til det? — Det er af ham, jeg har lært det. Den forlorne Søn kommer, fordi han hungrer.

Akurat som Svalen.

Men Svalen modstaar ikke — saavidt jeg ved — Faderens Dragelse. Det gjør derimod nogle Mennesker. — Du kanske?

Herre min Gad! det er saa ondt at tænke paa, at Menneskene staar imod og er rædde for, at du skal faa Magt over dem. Ligesom det skulde være noget ondt.

Her faar vi gaa over til vort andet Spørgsmaal. Det første var: Hvorledes sker det, at man bliver Faderens? Det andet lød saa:

Naar sker det?

Spørgsmaalet har saa stor Interesse, thi i samme Øieblik, som jeg bliver Faderens, gives jeg til Jesus og faar Livet.

Men naar?

Jeg skal sige det strax og kort: I samme Øieblik, som du giver efter for Dragelsen. Ikke før — lad ingen indbilde dig det. Ikke senere — lad heller ingen indbilde dig det.

Men da — i det Øieblik du giver efter —r er du Faderens.

Og jeg tror, man kan vide, hvad Tid man har givet efter for Dragelsen og sagt til Gud: «Nu har du draget mig saa længe, nu vil jeg være din.» Det er en deilig Tid i et Menneskeliv, naar man giver efter for Gud og siger til ham: «Hvad der end mangler mig i Tro, Anger og Kjærlighed, saa er det dog saa, at jeg vil høre dig til.»

Det er det afgjørende religiøse Moment i et Menneskes Liv.

Hvor mange Exempler jeg kunde nævne. Jeg kunde fortælle mit eget Livs Historie. Det er intet, som jeg er gladere over, end at jeg har givet efter. Da ved jeg, at jeg er givet af Faderen til Jesus, endda saa meget der mangler.

Men jeg vil nævne et andet Exempel — et meget kjært. En ung Mand, som jeg havde kjendt godt, og som gjerne vilde glæde mig, skrev til mig for endel Aar siden: «Nu er Gud bleven mig for sterk, jeg har ladet mig overtale.»

6 — Søg Gud.82

GIVET AF FADEREN. 82

Jeg tror, mange af eder mener, det er noget vanskeligt og indviklet at blive en Kristen; men det er det ikke. Mange Gange, naar jeg gjennemgaar den 3die Artikel med mine Konfirmander, advarer jeg næsten mod den saakaldte «Saliggjørelsens Orden». «I maa ikke blive forskrækkede Barn,» — siger jeg — «om dette ser saa mangfoldigt og indviklet ud. Det er bare naar man tar det fra hinanden i Bøgerne. Altsammen sker paa en Gang, naar I beder eders første oprigtige Bøn til Gud og siger: «Jeg vil, være clit Barn.»

«Oplysning», «Omvendelse» og «Tro», «Ret-færdiggjørelse» og «Gjenfødelse» — alt er skeet i det Øieblik, du giver efter i dit Hjerte for Faderens Dragelse.

Der mangler kanske meget af Tro, af Kjærlighed, af Anger. Men det kommer efterhaanden, bare dette ene er skeet, at du har givet efter for Faderens Dragelse.

«Jeg har elsket dig med en evig Kjærlighed, og derfor har jeg draget dig med Miskundhed.» *

* Jerem. 31, 3.83

Hvem er det, som siger saa?

Faderen.

Og til hvem-—–?

Har du givet efter? — Har du bedet den første Bønnen din og sagt til Gud: «Nu vil jeg. Jeg har ikke villet hidtil; men nu vil

jeg-»

O Gud hjælpe eder mine Tilhørere! I maa ikke agte dette Spørgsmaal ringe, I maa ikke modstaa for længe.

Man kan haane Omvendelse og levende Kristendom, man kan skyde det fra sig, man kan rase mod det; men medens man skyder det fra sig, medens man smiler haanligt til det — hvad sker imedens i Hjertets Dyb?

Man drages.

Til hvad?

Til det, man haaner, det, man raser imod.

Man drages til det, man hader. Forunderligt. Aa saa mange, som har fortalt mig det. Man føler, at det vilde være usigelig deiligt Liv at være Guds Barn.

Liv — Liv! Leve — leve! — det er84

GIVET AF FADEREN".

Mennesketrangen. Og det er det, som Jesus giver. «Alle dem, som Faderen giver mig, dem giver jeg Livet,» siger han. Og han gjør det. Den, som bliver Faderens, kjender, at han har begyndt at leve.Nøglen til Bibelen.

Ben.

Kjære Gucl, lad os idag have godt af dit Ord. Giv Tilhørerne Kraft og Evne i Hjertet til at høre Ordet. Og giv raig Kraft og Evne til at tale ud af clit Hjerte ind i Menneskehjerterne. Amen.

Luk. 24, 44—53.

Men han sagde til dem: «Dette er de Ord, som jeg sagde til eder, da jeg endnu var hos eder, at alt det bør fuldkommes, som er skrevet i Mose-Loven og Profeterne og Salmerne om mig.

Da oplod han deres Forstand til at forstaa Skrifterne

Og han sagde til dem: Saaledes er skrevet, og saaledes burde det Kristus at lide og at opstaa fra de Døde paa den

tredie Dag, og i hans Navn Omvendelse og Syndernes Forladelse at prædikes for alle Folk, begyndende fra Jerusalem af. Men I er Vidner til disse Ting. Og se jeg sender min Faders Forjættelse over eder. Men I skal blive i Jerusalems Stad, indtil I bliver iførte Kraft fra det Høie.86

Men han førte dem ud til Betania, og han opløftede sine Hænder og velsignede dem. Og det skede, da han velsignede dem, skiltes han fra dem og for op til Himmelen. Og de tilbad ham og vendte tilbage til Jerusalem med stor Glæde. Og de var stedse i Templet og lovede og prisede Gud. Amen.

Vilde I gjerne været tilstede, dengang, da Jesus for op? — Jeg vilde gjerne været tilstede. Men da tror I vel, at det er, fordi jeg vilde seet ham fare op og forsvinde? — Nei det er noget andet.

I lagde vel Mærke til, da jeg læste op Texten, at der stod: «Han oplod Skrifterne for dem.» Det var det, som jeg saa gjerne vilde hørt. Aa, hvor gjerne jeg vilde!

Det har vel gaaet eder saa — og kanske det gaar eder saa fremdeles — at I synes Bibelen er en vanskelig Bog at faa godt af. Ja jeg har kjendt det, og det har nok I ogsaa, dersom I har forsøgt.

Det gaar ofte svært daarligt med at læse i Bibelen. Mange har i et Slags Fortvilelse opgivet hele Sagen. Mange læser i den som et Pligtarbeide; men de har næsten opgivet at faa sit Indre bevæget af Bibelen. Det er som

det staar hos Esaias: * «Synet af altsammen er blevet eder ligesom Ordene i en forseglet Bog, som man giver til én, der skjønner Skrift, sigende: Læs dog! Men han siger: Jeg kan ikke, thi den er forseglet.»

I mange Menneskers Sjæle, som jeg har faaet skue ind i, har jeg seet denne Smerte. Det er, som der var en Væg og en stængt Dør imellem dig og Ordet. Du tror godt om Bibelen — du agter den — ja paa en Maade holder du af den ogsaa, skjønt det er kanske ikke stort. Men du agter den og tænker, at den er Guds Ord. Ja, for der er jo saadant slaaende Bevis for det: Kristendommen erobrer Verden for vore Øine, og dens Sværd er uimodsigeligt — denne for dig saa tørre, kraftløse Bibel.

Ja, min Tilhører, vær sikker paa det — gid jeg maatte tale overbevisende! — vær sikker paa det: Bibelen er Guds Ord til dig — om det religiøse. Hvorvidt Bibelen giver Svar paa verdslige for Exempel naturhistoriske Spørgsmaal, det ved jeg ikke. Bekymre dig

* Es. 29, 11.90 NØGLEN TIL BIBELEN.

ikke saa meget om elet. Man har for i altfor høi Grad troet det — idet man ligesom gjorde Bibelen til en Gud og da i Virkeligheden til en Afgud og glemte dens menneskelige Side.

Nei men i det religiøse, om hvordan du er, og om hvordan Gud er, om hvad han har

' O

gjort til din Frelse, og om hvorledes dit Hjerte kan komme i Samfund med ham — derom er Bibelen Guds Ord til dig. Det er saa sikkert, som at Brød er Mad. Men saa er det dette forfærdelig- onde, at den er ligesom lukket.

o 7

Du læser og synes, du vil have godt af den, men den er saa lukket. Tænk om den bare var saa let at faa godt af som en Avis eller bare som en god Andagtsbog! Nei lukket — tør — ikke en Draabe kommer ind i dig, som lædsker og styrker dit Hjerte. Det er gruelig ondt.

Men Jesus hjælper.

«Han oplod deres Forstand til at forstaa Skrifterne.» — Jeg gjør vel ingen stor Feil, naar jeg omskriver Ordene saaledes: Han hjalp dem i deres Hjerte til at læse Bibelen.

Og Jesus hjælper fremdeles Menneskene91 NØGLEN TIL BIBELEN.

i deres Hjerte til at læse Bibelen. Har lian faaet gjøre det med dig? Lad os læse i Bibelen. Det er en Svaghed hos mange lutherske

o o

Kristne, at de forlidet læser i Bibelen. Et Hus uden Bibel er som en Fæstning uden Pro-viant; men Proviant bor som bekjendt spises.

Lad os læse i Bibelen. Ikke blot fordi den er den interessanteste Literatur i Verden; thi det er den dog tilsidst unegtelig; men fordi

O O O 7

vi finder Livslykken i den, idet vi finder Gud og Forsoneren.

Du, som ikke hidtil har læst i Bibelen — ialfald ikke stadig — begynd! — for Exempel med Markusevangeliet, derefter Davids Salmer, saa Filippenserbrevet — siden mere — alting-to Gange. Og møder du noget, som er dig

O o Ö ' o

uklart — usikkert — eller stødende, saa gaa det forbi, indtil videre.

Men stans med din Sjæl ved det, som griber dig. Og du skal komme til noget, som griber dig.

Begynd at læse Bibelen. Og du skal der finde ham, som læger alle Hjertesaar, ogsaa dit.90

NØGLEN TIL BIBELEN.

Dog jeg ved, jeg vil blive mødt med denne Indvending —- dette smertelige Faktum: «Det nytter mig ikke. Bibelen er for mig en lukket Bog. Jeg har forsøgt det, men jeg staar som for en lukket Dør.» — Ja jeg ved det. Det er ondt,

Men er Bibelen lukket, hvad er det da, det gjælder? — At finde Nøglen. Ikke sandt?

— I en af mine forrige Menigheder var jeg engang i et Kvindemøde. Det blev holdt i en Skolestue, som stod ubeboet. Tilslut skulde vi holde Andagt, og jeg skulde læse et Stykke i Bibelen. «Der ligger Bibel i Bordskuffen»

c5 o

— siger en. «Ja det er sandt,» siger jeg, «det gjør det jo.» Men vi kunde ikke faa Skuffen op. Læreren havde taget Nøglen med sig. Saa begyndte vi med vore Nøgler. Kvinderne havde Nøgler allesammen, og jeg havde Nøgler, og vi prøvede, den ene efter den anden; men til Bibelen kom vi ikke.

Yi havde Bibelen, men vi havde ikke — Nøglen.

Lad os finde Nøglen til Bibelen. Jeg synes, jeg ser dig, hvor du leder, naar Nøg-91

len er borte til Sybordet eller til Skrivebordet.

Hvad er Nøglen til Bibelen?

I vil maaske blive skuffede. Svaret er saa ligetil og simpelt. Hvad er Nøglen til Bibelen? — Det er Hjertets Trang til Frelse fra Synden. Virkelig Trang til Frelse. Uden Tvil var det denne Jesus vilde fremkalde hos sine Disciple, da han viste dem, at det «burde Kristus at lide».

Nogle af eder vil her kanske bemærke: «Men saa er det jo egentlig Hjertet, som er lukket?» — Aa ja det er nok det. — Ikke saameget, fordi Trangen til Frelse mangler, som fordi den ikke kommer frem. Nøglen er der, naar vi bare faar den frem.

Ofte er det ved Lidelse og Ydmygelse, det maa ske. Luther siger om Skriften — og han havde Erfaring —: «Ved min Prøvelse blev jeg tvungen til at søge dybere og dybere i Skriften.» Og han lægger til: «Uden Prøvelser og Anfegtelser kan intet Menneske komme til nogen Forstaaelse af Skriften.» En gammeltestamentlig Forfatter siger: * «Før jeg * Salme 119, 67.94 NØGLEN TIL BIBELEN.

blev ydmyget, for jeg vild.» Og det staar nok fast — forfærdelig fast: Før jeg blev ydmyget, for jeg vild. Men Salmisten lægger til Imsker I det? —: «Men nu holder jeg dit Ord.»

Begynd at læse Bibelen. Ofte finder vi Nøglen, medens vi læser. Der er i hvert Menneskehjerte en religiøs Trang. Tag en dybt falden Synder — jeg ved ikke, om der er nogen saadan her idag — tag hvad vi kal-

o O o

der en Fritænker, tag et «Verdensmenneske» — tilsyneladende «indifferent — der er dog paa Bunden af Hjertet en Trang til — hvad skal jeg kalde det? — en Trang til at være Guds Barn.

Lad denne Trang komme frem og faa

o o

Magt i dit Indre.

Der er under Latteren og Ligegyldigheden en Graat i Hjertet efter Gud. Lad den komme frem.

Hvad er Nøglen til Bibelen? — Det er Spørgsmaalet efter Frelse. Ikke Spørgsmaalet i Tænkningen, ikke det Intellektuelle, ikke

r5 > >

det Spørgsmaal, hvoraf der kommer Kritik,95 NØGLEN TIL BIBELEN.

men Spørgsmaalet i Hjertet, hvoraf der kommer Bøn.

Her er jeg ved et Hovedpunkt. Lad os dvæle ved det nogle Øieblikke.

Vil du læse i Bibelen, saa bed. Du kan bede kort. Bare saaledes for Exempel: «Kjære Gud, lad mig faa godt af det, jeg nu skal læse.» Eller lignende. Men du maa bede. Jeg tror mange ikke forestiller sig, hvor absolut nødvendigt det er at bede, naar man læser i Bibelen — før man læser. Mange har erfaret det. Man kan begynde at læse uden at bede. Saa husker man paa det, men tænker, det er jo det samme Ord, enten jeg beder netop denne Gang eller ikke. Nei, det er ikke det. Ikke det samme Ord for dig. Men beder du, saa slaar det neppe feil, at du faar noget i Hjertet af Ordet.

Bed først, saa faar du noget af Bibelen. Jeg er sikker paa, at nogle af eder er saa enige med mig, at de kunde have Lyst til at reise sig og sige: «ja, saa er det.»

Skal vi trænge et Skridt videre ind i Bibelens Hemmelighed? — Hvorledes lejendes94

NØGLEN TIL BIBELEN.

det, naar Bibelen lukker sig op for en? — Det kjendes saaledes, at Ordet begynder at tale til dig. Du begynder at kjende, at det er dig, som menes. Ofte er det et enkelt Vers i Bibelen, som griber en først. Siden aabner den sig efterhaanden mere o«' mere.

c? O

Dens Billeder aabner sig. Tilsidst skimter man kanske hele den store Aandssammenhæng fra 1ste Mosebog til Johannes's Aabenbaring. Denne Sammenhæng, som hedder: Kristus.

Men ofte — oftere end man skulde tro — er det et enkelt Sted, som griber. Tænk for Exempel paa et Sted som den 32te Salme, det første Vers: Salig er den, hvis Overtrædelse er forladt, hvis Synd er skjult.» Du har læst det. Du kan det. Men tænk dig, at det engang greb dig. Saa det blev dig, som for enhver Pris, det koste, hvad det vilde, maatte have Fred med Gud. Tænk, om du kjendte, at Tilgivelsens Salighed begyndte at strømme i dit Hjerte. Luther siger: Naar jeg begyndte at forstaa et Vers, var jeg som født paa ny.»

Der var engang en af mine Konfirmander,95

som — et Par Aar efter Konfirmationen — i en fortrolig Samtale — fortalte mig, at nu vilde han gjøre Alvor af

at søge Gud. «Det var et Sted i Bibelen,» sagde han, «som jeg ikke kunde blive kvit.» «Hvad var det for et?» spurgte jeg. -— «Det var det Iste Vers i den 32te Salme: Salig er den, hvis Misgjerning er forladt og hvis Synd er skjult.»

Det er den Helligaand, som virker dette. Den Helligaand staar, uden at ophæve Bibelens menneskelige Side, i et særeget Aarsags-forhold til de profetiske og apostoliske Skrifter, et Aarsagsforhold, som maaske endog noget svagt er udtrykt ved Ordet: «Inspiration», i hvert Fald ubestemt. Derfor kan han lægge Ordet ind i Menneskenes Hjerte. Den Helligaand er den store Individualisator. Det er hans specielle Kraft og Gjerning at sige ind i et Menneskehjerte: «Du er Manden.» Og det er forunderligt, hvad der da kan ske inde i et Menneske.

Jeg vil fortælle det mærkeligste Exempel, jeg kjender paa et Bibelords Kraft. Det var en Videnskabsmand nede i Milano i Italien,

en af de mest begavede Mænd som liar levet,

o '

en af de skarpeste Tænkere. Han var Hedning- o o* havde levet et daarligt Liv i Gild-løshed, i Usædelighed. Han væmmedes ved sit Liv og vilde bryde af. I Kristendommen

cj *J

troede han der maaske var et Redningsmiddel. Men han havde ingen Kraft til at blive en Kristen og vidste ikke sin arme Raad. Saa en Dag, da Kampen var svær i hans Hjerte, hørte han en Stemme. Jeg ved ikke, hvor han horte den fra. Han hørte tydelig, det var en Barnestemme, som sagde: «Tag og læs. Saa tog lian Pau lus's Breve — som han jo forresten saa mange Gange før havde gjort — og slog op. Det Sted, hans Øie faldt paa, var Romerbrevet, det 13de Kapitel det 13de Yers: «Ikke i Fraadseri og Drik, ikke i Løsagtighed og Usædelighed, ikke i Kiv og Avind; men ifør den Herre Jesus Kristus.»

Javist, I kjender alle Stedet saa godt, I har læst det hundrede Gange, uden at det har gjort det ringeste Indtryk, det høres jo ogsaa tildels nok saa tort og moralsk». Men hun fik det ind i Hjertet, det trængte ind med

engang. I kan ikke tro, hvor rart det er, naar et Ord af Bibelen trænger ind. Der kan ikke noget andet trænge ind i Hjertet saa nimodstaaeligt som Guds Ord. Det trængte ind. Det huggede af Lænken, som bandt ham — det tog Magt over ham — det kastede ham ind i Guds Arme.

Det var Augustin, Kirkefaderen Augustin.

Han var forandret. Han var en anden. Det, som han havde tænkt ikke kunde ske, var skeet. Ja, det er forunderligt! — Og saadant et simpelt Ord af Bibelen, som det var. — Men den var opladt. Han havde Nøglen.

En eller anden vil kanske spørge: <Har du Prest ogsaa selv personlig erfaret dette, som du staar og taler saa sikkert om, eller taler du bare ud af det, du tænker og har hørt af andre?»

Mine unge Venner! — kanske det kunde styrke og hjælpe nogen af eder, at jeg fortæller det: Det var den mørkeste Aften i mit Liv. Jeg tror, det var den mørk*este. Jeg var ung, meget ung. Haabet blev borte. Det lukked sig for mig. Jeg syntes, det var ingen

Raad. Da bad jeg Jesus, at lian maatte hjælpe mig. Jeg erindrer godt, at det var til Sønnen, jeg bad. Saa tog jeg mit nye Testamente og slog det op.

Det var Joh. 14, som faldt op. Jeg læste: «Eders Hjerte forfærdes ikke, tro paa Gud og tro paa mig.»

Jeg kom ikke længer. Ordene gik ind i mit Hjerte som en Strøm af Lys. De blev i mit Indre til Tro og Glæde og Kraft. Mørket var borte. Jeg var som forvandlet. Det var Jesus som kom og hjalp mig i mit Hjerte at læse

Bibelen.

Lad os læse i Bibelen, lad os læse, læse og atter læse i Bibelen, studere den. fordybe

o «/

os i den.

Du, som hidtil ikke har læst i den, begynd! Slut dig personlig til Jesus, du vil aldrig angre det. Tag Jesus til dit Hjertes Konge. Du finder liam i Bibelen.

Tag og læs.

Og du skal blive glad.

ö ri

Apostlerne «vendte tilbage til Jerusalem med stor fri æde, staar det. Endda de netop99

paa en Maade havde mistet Jesus, var de glade — uden Tvil fordi han havde lukket Bibelen op for dem.

Jeg taler til den religiøst fjerneststaaende her idag: Bed og læs! Og du vil opleve det største, som kan opleves af Menneskeliv her paa Jorden.

Jeg kan ikke skildre det bedre end med et Ord af den samme Augustin: «Dersom du læser Bibelen uden at erkjende Kristus» — det vil sige Frelsen — <hvad kan være mere kraftløst og mere uden Smag! Men erkjend Kristus deri, og det, som du læser, ikke blot smager; det beruser.»Døm ikke.

Matth. 7, 1—fi.

Dom ikke, forat I ikke skal dommes! Thi med hvad Dom I dømmer, skal I dommes, og med hvad Maal I maaler, skal eder maales igjen.

Men hvi ser du Skjæven, som er i din Broders Oie. men Bjelken i dit eget Øie bliver du ikke var? Eller hvorledes siger du til din Broder: Holdt! Jeg vil drage Skjæven ud af dit Oie; og se, der er en Bjelke i dit eget Øie? Du Hykler! Drag forst Bjelken ud af dit eget Oie, og da kan du se til at uddrage Skjæven af din Broders Øie! Giv ikke Hundene det Hellige, kast ikke heller eders Perler for Svinene, forat de ikke skal nedtræde dem med sine Fødder og vende sig og sønderrive eder!

Dom ikke!

Det er det, jeg vil tale om.

Hvad var det for noget, som gjorde, at Jesus saa stærkt formaner: dom ikke?

Jesus talte bestandig; ud af den omgivende

O <j

Virkelighed, og ud af sin Erfaring. Han varI

i høieste Grad, hvad vi vilde kalde en realistisk Prædikant. Og Bjergprædikenen er efter al Sandsynlighed ikke Udtryk blot for de Erfaringer, han havde gjort i Begyndelsen af sin Virksomhed.

Hvad var det, han havde erfaret? — Hvad var det for noget i den omgivende Virkelighed, som havde givet ham et saa stærkt Indtryk af Dømmesynden?

Det var, at Farisæerne og tildels Folket dømte saa ubarmhjertig og saa stygt om ham og hans Disciple. I ved, hvad de engang sagde til ham selv: «Han er en Sværmer,» «han er gal,» «han har Djævelen.» Man kvier sig næsten ved at referere Udtrykkene. Og naturligvis sagde de det samme om hans Disciple eller, som vi nu vilde sige, de Kristne.

Det var en forfærdelig Erfaring, lian gjorde, og den gav sig Udtryk i dette: Døm ikke!

Man studser, det er saa stærkt Udtryk; for man maa jo dømme. Men han har et saa stærkt Indtryk af det onde Dømmeri, at han siger ubetinget: Døm ikke!DØM IKKE. 104

Var det bare dengang, at de, som vil holde sig til Jesus, blev dømte saa ubarmhjertig og haardt? Yar det bare dengang, man sagde: «Han er gal,» «han er en Sværmer,» naar en vilde gjøre Alvor af Kristendommen?

Det er ligedan nu. I ved det godt. Og det er derfor, jeg vil prædike: Døm ikkel

Tag det til Hjerte! I vil jo dog gjerne gjøre, hvad Jesus siger. Nu vel, døm ikke!

En Søndag Eftermiddag, i en af mine forrige Menigheder, gik jeg og passiarede med en Arbeidsmand, som jeg vidste var en Modstander af Kristendommen. «Læserne er de værste» — sagde han — «og de er de haar-

o o

deste.» — Han dømte, og jeg vidste godt, hvem han mente, og jeg vidste godt, det var det skjære Had. «Er det allesammen da?» sagde jeg. «Aa der er jo nogen iblandt,» sagde han — «som er bra, men ellers er der ikke noget ved dem.» —

«Jeg gaar og tænker paa noget, du Hans,» — sagde jeg — «om jeg kanske skulde begynde at prædike anderledes, end jeg hidtil har gjort, om jeg kanske burde begynde atDØM IKKE.

103

prædike for dem, som har omvendt sig til Gud, at de maa gjøre det om igjen og vende tilbage til sine Laster og sit forrige Liv. Synes du, at jeg skulde det?» — «Nei» — sagde han med et lunt Smil.

Mine Tilhørere, døm ikke i Had. E Kjærlighed- er det ikke saa farligt at dømme. Hvis man kjender Jesus, saa ved man, at han ogsaa vilde indrømme det. Men døm ikke i Had. Døm ikke dem, som begynder at søge Gud, selv om der følger nogen Skrøbelighed med; for det gjør det nok. I finder nok Flisen i deres Øine, hvis I leder efter den.

Det er jo ikke saa at forstaa, at den, som omvender sig til Gud, ligesom ved et Hexeri bliver forvandlet til en Engel. Gud holder stærkt paa Udviklingens Lov. Kristendommen er som alle andre Ting her i Verden ufuldkommen og skrøbelig. Vi faar nok være glade til, vi har den alligevel. En Gaardbruger driver jo ikke fuldkomment Jordbrug. En Skrædder syr ikke fuldkomne Klæder. Men derfor siger I ikke: Vi vil holde op med at drive Jordbrug, vi vil holde op med at gjøre Klæder.104

I)ØM IKKE.

Saaledes med Kristendommen ogsaa, kun at den er mere nødvendig end Brød og Klæder.

o o

Jeg vil gaa videre — men nu maa I ikke blive vrede —, jeg vil sige til dig, som ikke har givet" Gud dit Hjerte: «Hvorfor holder du paa med den Flisen i den Kristnes Øie, før du drager ud Bjelken, som er i dit eget?»

For naar et Menneske, om end i stor Skrøbelighed, virkelig omvender sig til Gud og prøver at gjøre Alvor af Kristendommen, og en anden lukker sit Hjerte og ikke vil søge Gud, saa spørger jeg ethvert ærligt Menneske: «Hvor er Bjelken og hvor er Flisen?»

I maa ikke dømme i Had den, som prøver at være Kristen. Jeg har engang havt lidt af dette stygge Had i mit eget Hjerte. Man kan ikke taale, at andre gjør mere Alvor af Kristendommen, end man selv vil gjøre. Det koger op i os, ligesom i en Gryde, af Had og Uvillie, saa der er intet, man er mere hidsig efter end at finde noget at dømme hos de Kristne. Jeg ved godt, det er slet ikke saa greit at gjøre det rette; men jeg siger som Jesus: «Døm ikke!»105

I gjør ikke saa ilde mod de Kristne, men I gjør saa ilde mod eder selv. Aa vær heller glad, naar en i Huset dit eller i Nabolaget eller i Bygden virkelig begynder at gjøre Alvor af Bønnen og Kristendommen.

I kan tro, det blev ikke godt at leve i Norges Land den Dag, ingen længere lukkede

O O" o o

op sit Hjerte for Gud.

«Fordærv det ikke,» siger Profeten, «der er en Velsignelse i det.» Ja, der er en Velsignelse i det for Hus, for Bygd, for Land.

Det var ikke tilfældigt, at den haugianske Vækkelse gik foran den store nationale Reisning i vort Fædreland i Begyndelsen af dette Aarhundrede.

Men nu tror jeg, kanske nogen begynder at blive utaalmodig; jeg synes, jeg føler det paa mig, at nogen begynder at tænke: «Men vil han ikke tale et alvorligt Ord til de Kristne ogsaa, de som er saa svære til at dømme?»

Jo, det vil jeg. Det er sikkert det. Jesu Bjergprædiken var jo endog nærmest henvendt til hans Disciple.

Hvor mange her er blandt eder, som vir-100 ' DØM IKKE.

kelig har begyndt at søge Gud, det ved jeg ikke; men til eder Kristne siger jeg, at af al det gamle Menneskes Styghed er intet en saa forfærdelig Fristelse for de Kristne som Dømmesygen. Den er vel kanske det sidste, som vil vige.

Man synes, man bliver saa arg paa dem, som ikke vil elske Gud, naar man selv har begyndt at elske ham.

Men det blir let noget urent i denne Uvillie. Man blir saa for ivrig, og saa kom-

O > o

mer Djævelen og siger: «Det staar skrevet: «Du skal hade dem, som hader Gud.» — Bryd dig ikke om ham. Sig til ham: Det staar

O O

skrevet: Du skal elske din Næste som dig selv.»

Fristelsen var temmelig stærk engang hos Disciplene, da de kom til den Byen, hvor Folkene ikke vilde tage imod Jesus. Det kogte op i dem, og de sagde: «Vil du ikke, vi skal byde Ild fare ned fra Himmelen og fortære denne By?» — I kan tro, de følte sig rigtig som Kristne, da de sagde det. Men Jesus siger: «I ved ikke, af hvad Aand I er. JegDØM IKKE. 107

er ikke kommen for at fordærve Mennesker, men for at frelse.»

Frelse Mennesker — det er jo det, du ogsaa vil. Men det siger jeg dig forsandt, at den du dømmer, den faar du ikke frelst. Det er det forfærdelige. Hvad skal du gjøre istedetfor at dømme? — Du skal ydmyge dig, skal du.

Hvorfor smager det saa deiligt at dømme? — Skal jeg sige det? — Jo i samme Grad, som vi sætter andre ned rundt omkring os, kommer vi selv i Stilhed til at rage op. Det er Hemmeligheden.

Du skal skamme dig ligeoverfor Verden, thi i mange Ting staar de langt over dig — moralsk — ikke med Hensyn til Grundbeskaffenhed, men i mange enkelte Punkter. Da siger jeg: Skam dig. Ydmyg dig for Gud og drag ud Bjelken.

Du vil hos de verdslige Mennesker opdage meget godt, der ligesom er Tilknytningspunkt for den Helligaand. Luk ikke deres Hjerte ved at dømme. Husk paa, at de dog er Stof til Kristne.108

I)ØM IKKE.

Jeg- erindrer engang ved et Badested — jeg sad og talte med en meget anseet udenlandsk Kristen. Han havde netop beklaget, at der for en Kristen ikke var nogen at tale med paa et saadant Sted. «Se der,» sagde han — der stod en Flok og lo og passiarede vistnok om verdslige Ting —, «se der, det er bare Verden!» — «Men De maa huske paa,» sagde jeg, «at det dog er det Stof, hvoraf Gud gjør Kristne og kanske meget snart bedre Kristne end

vi.»

Haab godt! — tro godt! -—- Ingen bliver fordømt, fordi han haaber for godt.

Eller tror du, du kan opnaa noget mere ved at dømme?

Hvorfor har jeg ikke opnaaet at faa flere til at omvende sig til Gud? — Jeg vil svare ud af mit Hjertes Mening: fordi jeg har domt. Naar jeg har dømt, naar der er kommet Uvillie og Haardhed med, saa har det altid virket, at vedkommende har lukket sit Hjerte for Gud.

Vi gjør Synd: Vi bevirker, at Gud ikke faar frelst en Sjæl, som ellers kunde bleven frelst.DØM IKKE. 109

Hvorfor sker det ikke hurtigere, at Verden omvender sig til Gud ? — Paa Grund af Dømmesygen — Ukjærligheden hos os.

Vi elsker Gud og elsker Brødrene, ialfald dem, som er Kristne efter samme Mønster som vi selv; men vi lader den gamle Adam have sit frie Spil ligeoverfor «Verden» og sommetider ogsaa ligeoverfor de Kristne, der ikke deler vore Meninger.

O, du forfærdelige Dømmesyge!

Mine Brødre og Søstre, som prøver paa at være Kristne -—- og gid, det maatte være mange, og gid, her maatte sidde nogen, som tænker: «om jeg ikke har gjort det før, saa vil jeg begynde idag» — mine Brødre og Søstre, døm ikke i Had! Det er et Alvorsord fra Jesus.

Er der nogen, som du ønsker at faa omvendt, er der nogen, du beder for Dag efter Dag, at han skal blive omvendt — nuvel, da siger jeg: Elsk den, som du vil have omvendt. Der er ingen Raad ellers. Vær snil og ydmyg mod den, som du vil have omvendt. Det er Kjærligheden, der aabnerDOM IKKE.

Hjertet, som Solen Knoppen. Lad os gjøre, som vi nu skal synge:

' Kom lad os kjærlig vandre og lægge Haand i Haand og holde af hverandre i dette Trængsels Land!»Han døde for os.

Bøn.

Kjære Gud vor Fader, hjælp os allesammen, at vi virkelig maa have godt af dit Ord og det som vi hører idag. Og lad os faa kjende, at det gaar ind i Hjerterne vore og gjør os troende, varme og rene. Amen.

Mattli. 16, 21—23.

Fra den Tid begynd te Jesus at give sine Disciple til-kjende, at det burde ham at gaa hen til Jerusalem og lide meget af de Ældste og Ypperstepresterne og de Skriftlærde og ihjelslaaes og opstaa den tredie Dag.

Og Peter tog ham til sig, begyndte at irettesætte ham og sagde: «Herre spar dig selv! Dette ske dig ingenlunde!» Men han vendte sig og sagde til Peter: «Vig bag mig, Satan! Du er mig til Forargelse; thi du sanser ikke, hvad Guds er, men hvad Menneskenes er.»

Det er om sin Død for os, Jesus taler til sine Disciple idag. Og det er om Jesu Død112

for os, jeg vil tale. Jeg vil prøve at hjælpe eder til at tro det, virkelig tro det, og saa til at blive varme af det, saa T kjender det i Hjertet.

Nogle af eder har vanskeligt for at tro det. Andre har let for at tro det, men vanskeligt for at bevæges af det; de to Ting falder ikke altid sammen.

Jeg havde engang en liden Pleiesøster, som ikke kunde høre Jesu Lidelseshistorie uden at graate. Og jeg har skammet mig mange Gange, naar jeg har tænkt paa hende, fordi jeg aldrig har graat over Jesu Lidelse for mig, jeg har saa lidet kjendt mig rigtig rørt af den. Jeg bliver frelst ved den, det ved jeg; men det har været saa ondt, at jeg ikke er bleven bevæget, ialfald ikke saaledes bevæget, som jeg synes, det maatte være naturligt for en Kristen at blive. Men, forresten, det som jeg først og fremst vil eder idag, er ikke at hjælpe eder til at bevæges ved Jesu

Død for os. Det er noget andet, som er mere betydningsfuldt for din religiøse Udvikling, og det

o o Ö" ö

er at tro det, virkelig tro, at der er Aarsags-HAN DØDE FOR OS.

forhold mellem Jesu Død og Menneskeslægtens Frelse. — Tro det — ikke som konfessionel Pligt, men som et glad Indblik i Frelsens Kausalitet —, at Loven om Aarsag og Virkning kommer til Anvendelse her. Saaledes at Jesu Død er Aarsag og din Forsoning med Gud Virkning.

Mange af eder vil sige: «Men det tror vi da jo nok.» Ja, men der er overordentlig meget Fusk og meget uægte i det, som vi siger, vi «tror», selv om vi er omvendte. Thi jeg forudsætter igrunden idag, at I er omvendte.

Nogle af eder vil sige: «Men det ved du da, Prest, at mange af os ikke er.» — Ja — derfor forsøger jeg jo ogsaa næsten i alle mine Taler at hjælpe til Omvendelse og faar næsten ikke gjort andet.

Men idag taler jeg til Syndere, som har begyndt at erkjende sin Synd og søge Gud. De af eder, som ikke er saadanne, maa altsaa tænke eder ind i det Tilfælde, at I var det. Og kanske det kunde blive mere end Tanke. Gud drage eder, I kjære, som endnu ikke har begyndt!

Hvorledes skal jeg nu hjælpe dig til at

tro Jesu Døds Kraft. Jeg kan ikke forklare dig, hvorfor hans Død er Aarsag til Synderes Frelse. Nu det er ikke saa rart, for der er jo mange Aarsager, om hvilke vi ikke kan videnskabelig forklare, at de er Aarsag, og hvorledes Virkningen kommer. Jeg vil endog-tilføie: Om jeg kunde forklare eder Jesu Døds Kraft, saa vilde jeg neppe hjælpe eder til en religiøs Tro. Thi Tro «er en sikker Forvisning om det, som haabes, en fast Overbevisning om det, som ikke sees».

Til disse Ord af Hebræerbrevets Forfatter vil jeg føie en fortolkende Bemærkning, som ialfald efter min egen Erfaring rammer nær

o

Centrum: I den religiøse Tro maa personlig Tillid være et væsentligt Moment.

Sagen er dunkel, netop fordi den er saa høi. Om jeg for Exempel vilde sige: Jesu Døds frelsende Kraft beror paa, at han døde i vort Sted, saa vilde det nok være sandt. Men mange vilde med Bette indvende, at det var en dunkel ForMaring. Nei, jeg kan ikke hjælpe eder til at tro det ved at forklare eder det forstandsmæssigt.

Dog- en Ting kan jeg nævne. Noget, som vistnok langtfra giver Forstaaelse, men dog peger i den Retning. Det er det, at erfaringsmæssig intet stort er udrettet for Menneskeslægten uden ved Lidelse. Se til, skal I se, det er som en Naturlov. Skulde jeg bekjende en af mine inderste Tanker eller Anelser, saa er det den, at naar jeg engang i de kommende Evigheder faar se Yerdensgaadens Løsning, saa vil Løsningen være en lidende Gud.

Nei, det er paa en anden Maade, jeg vil hjælpe eder til at tro det. Jeg vil sige eder noget, som har bragt mig personlig til at blive forvisset om Kristendommens Mysterier. Muligt at du, det første Øieblik du hører mit Argument, ikke vil finde det saa bevisende. Du vil maaske sige: «Ja, det vidste jeg jo før.» Men jo mere du tænker over det, desto mere vil det tage dig. Du vil blive vis, saa du ikke kan tvile paa, at Jesu Død virker din Frelse.

Hvad er det? — Det er det, at han selv har sagt det.

Jesus har sagt det.

Om man end behandlede Skrifterne i det nye Testamente alene som almindelige historiske Dokumenter, saa staar det fast, at Jesus har sagt det. Han har udtalt det som en Del af sin Livsopgave at dø for Menneskenes Frelse. Han ved, hvad den koster. Han er kommen for at betale. Og det er rart med det, det er vanskeligt at tvile paa det, som Jesus har sagt om Gud og om Frelsen. Naar vi paa en lignende Maade tror det, som Apostlerne liar sagt, saa kommer ogsaa det for en stor Del af, at Jesus har sagt, at vi kan tro dem.

Nogle af eder er kanske endnu ikke komne i det Forhold til Bibelen, at I virkelig tror det, fordi det staar i Bibelen. Men der sidder neppe en her, som tviler paa det, som Jesus har sag-t om Gud og om sin Livsopgave. Jeg tror ikke, den Mand eller Kvinde sidder her, som for Alvor kunde sige: «Jesus har sagt det; men jeg tror det ikke.» Det er ligesom saa rent umuligt, saa har det ialfald været for mig.

Og han har sagt det.

Tænk for Exempel paa det, som staar her

i Evangeliet idag. Han begyndte at give sine Disciple tilkjende, at det burde ham at lide og ihjelslaaes. Det var noget, som længe havde ligget i ham som en Hovedtanke om hans Livsopgave i Verden, og som han vilde tale til dem om nu, da Katastrofen nærmede sig.

Tænk paa det enkle store Udsagn hos Markus og Matthæus: «Jeg er kommen for at give mit Liv til en Gjenløsning for mange.»*

Eller tænk paa den sidste Aften, han var sammen med dem, da de sad omkring ham. Han tog Kalken og sagde: «Dette er mit Blod, den nye Pakts, som udgydes for mange til Syndernes Forladelse.»

Og efter sin Opstandelse i de sidste Dage — maaske i de sidste Øieblikke — før han skiltes fra Disciplene, gjentager han det: «Saaledes burde det Frelseren at lide.»

Han har sagt det.

Tror du ham — Jesus?

Hvis han stod her i Midtgangen i Kirken nu og løftede sit Blik paa dig og sagde: «Jeg

* Egentlig: «En Løskjøbelsespris gjældende for mange.» Billedet er taget fra Slaveri eller Fangenskab.

døde for din Frelse» — var du da istand til at sige: «Jeg tror det ikke'?» — Det er ligesom umuligt.

Gaa nu hjem og tvil, om du kan. — Du kan ikke. — Du kan ikke andet end tro det. Ja, jeg tænker endog den sidder her, som maa tro, endog det sker mod hans Villie. For det kan nok hænde, det paa en Maade sker mod din Villie. Fiendskabet mod Gud — mod Religionen — ligger saa dybt i den gaadefulde, faldne Menneskenatur — ofte ved Siden af Længsel efter Gud.

Jeg vil ikke forsøge at analysere Jesu egen Tro paa sin Døds Kraft; men det er tydeligt, at denne Tro stod i nøie Forbindelse med hans Tro paa «Skriften». For ham var de profetiske Skrifter ikke blot almindelige historiske Dokumenter, men noget mere. Og jeg staar i det Forhold til Jesus, at jeg ikke har godt for at være uenig med ham. — Har du?

Nu gaar jeg videre til det sidste Punkt af min Prædiken, som jeg kanske bedst kan behandle ved Hjælp af Billeder og Træk af Livet.

Fordi om du tror et Aars agsf or hold mellem Jesu Død og vor Frelse, og er aldeles vis og ikke tviler — saa er det ikke derfor sagt, at du har oplevet det saaledes i dit Indre, at du er bleven bevæget og varm af det, og saaledes at du har følt Virkningen strømme gjennem Hjertet.

Men — læg Mærke til, hvad jeg siger —: Bliv ikke ræd, fordi om du endnu mangler denne Følelse og endnu har denne forunder-lige Kulde — bliv ikke ræd — vær frimodig. Du har den hele, fulde Frelse af Jesu Død, saasandt du vil frelses og dit Hjerte er vendt til at søge Gud. Virkningen vil for dit Vedkommende indtræde, uanseet at du savner dette at være varm og bevæget, savner det saart.

Aa man kan sommetider skamme sig saa skrækkelig over det.

Nei du er frelst ogsaa uden det. Og saa bliver du nok bevæget engang, deilig bevæget.

For ikke lang Tid siden skrev en mig personlig ukjendt Landsmand, en videnskabelig dannet Mand, til mig angaaende sin religiøse Tilstand og sagde blandt andet: «Jeg120

vilde saa gjerne i Samfund med Gud, men jeg har en saadan forunderlig Kulde ligeoverfor Gud og Jesus — bestandig.» — Jeg skrev tilbage: «De er i Samfund med Gud; men bed. at han tager Aarsagen til denne Kulde

~ o

bort af Deres Hjerte.»

Det vil jeg ogsaa raade dig. Der er en Aarsag i dit Indre til denne Kulde. Jeg ved ikke, hvad det kan være. Det kan være forskjelligt, kanske noget temmelig stygt og slemt, kanske ikke. En Aarsag er der, bed Gud — vil du? — thi du lliver bønhort — bed Gud, at han vil tage Aarsagen til denne Kulde fra dig.

Kanske det er det, at Jesus i det hele taget er ligesom for fjernt fra dig. — Hvor ofte tænker du paa Jesu Lidelse?

Jeg kom engang, for mange, mange Aar siden, i Sygebesøg til en ung ugift . Gaard-bruger. Over Sengen hans paa Yæggen hang et Billede af Jesus med Tornekronen paa.

«Et vakkert Billede du har over Sengen din, Kristian» — sagde jeg.

«Ja» — sagde han — «det hænger ikkeHAN DØDE FOR OS. 121

der ellers; men jeg syntes, jeg trængte saa til at faa graate, og saa bad jeg Mor at bænge det lierbort.»

Bed Gud, min Tilhører, at du maa faa flyttet Billedet af den lidende Frelseren din nærmere ind paa dig — bort til Sengen din og kanske lidt nærmere endda.

Der er en Begivenhed, som fremfor nogen anden har præget Jesu Offerdød ind i mig. Med Fare for at fortælle noget bekjendt, vil jeg fortælle den: Det var en Dampbaad paa Eriesøen i Amerika. Den var snart fremme — ved Buffalo. Tre Kilometer igjen bare — ingenting for en Dampbaad. Men saa gik der Ild i Lasten agter. Den var tildels Tjære. I nogle Øieblikke havde Ilden Herredømmet. Alle Passagererne for frem i Forenden af Skibet. Det gjaldt én Ting — at holde Kursen. Saa kunde de reddes, ellers ikke. Men ved Rattet brændte det. Der stod John Maynard. Han blev staaende og styrte. Haar og Skjæg forbrændtes. Hans hoire Haand forbrændtes. Men han styrte med den venstre. De kom frem og fik Trosse iland. Alle Passagererne122

sprang reddede op paa Bryggen. John Maynard kom ogsaa iland, men dod — for dem. Der staar en Støtte paa en af Buffalos Kirkegaarde med Indskriften: «John Maynard. Han døde for os.»

Saa har Jesus gjort.

Din Frelse beror paa det. at han døde. Vi forstaar det ikke, nei; men det er nu skeet paa den Maade.

Mine Tilhørere, hvor gjerne jeg vilde, at I skulde opleve dette største i Menneskelivet, som hedder Samfund med Gud. Hvor glad jeg er. at jeg idag endnu engang faar Lov til at sige eder det. O hvor jeg ønsker, at I skal opleve det og tænk da, hvor Jesus har ønsket det. Men naar du oplever dette største i et Menneskes Liv, saa er det Jesu Blod, det kosted.

Tænk dig, at du havde staaet blandt Disciplene, og at han havde seet paa dig, dengang han sagde: «Jeg er

kommen for at give mit Liv til Gjenløsning for mange.» Han maatte dø, forat du kunde blive glad.

Jeg tænker, mange af eder nu siger: «OHAN DØDE FOR OS.

min Gud, at jeg- skal være saa sløv og kold for dette.» — Ja, det har jeg følt mange Gange. Det er ondt.

Men faa Billedet af din lidende Frelser flyttet nærmere. Det er godt, at du har det

J o *

paa Yæggen over Sofaen din, eller over Sengen din, men nærmere! — ind i Hjertet dit! Faa det skrevet ind i dit Hjerte: «Han døde for mig.»

oEr det vanskeligt at blive en Kristen?

Bøn.

Kjære Gud, vor Fader, vi beder dig saa godt vi kan og i Jesu Navn, at vi maa have Nytte af at være i dit Hus idag. Lad nu ikke nogen andre Tanker eller tilfældige Omstændigheder faa lamme vor Interesse; men lad os faa Lov til at høre med fuld Opmærksomhed paa det, som tales, og lad os ogsaa faa Lov til at kjende, at det virker i Hjertet. Amen.

Joh. 6, 30—35.

Da sagde de til ham: 'Hvad gjor du da for et Tegn, forat vi kan se det og tro dig? — Hvad Gjerning gjør du? — Vore Fædre aad Manna i Ørkenen, som skrevet er: Han gav dem Brod fra Himmelen at æde.»

Da sagde Jesus til dem: «Sandelig, sandelig siger jeg eder, Moses liar ikke givet eder Brødet fra Himmelen, men min Fader giver eder det sande Brod fra Himmelen; thi Guds Brød er det, som kommer ned fra Himmelen1 26

og giver Verden Liv.» Da sagde de til ham: «Herre, giv os altid dette Brød!»

Men Jesus sagde til dem: «Jeg er Livsens Brød. Hvo der kommer til mig, skal ikke hungre, og hvo der tror paa mig, skal aldrig tørste.»

Hvorledes skal jeg blive en Kristen? — Jeg ved ikke, om jeg kan antage, at det Spørgsmaal er oppe i eders alles Tanker — jeg siger ikke i alles Hjerter, for det er det nok ikke. Naar jeg nu skal tale om det idag, vil jeg prøve at tale saaledes om det, at det ialfald kommer op i eders alles Tanker. Og lad det ikke være for langt mellem din Tanke og dit Hjerte idag da!

I nogles Hjerte brænder det Spørgsmaal: Hvorledes skal jeg blive en Kristen? De vil bort fra Synden og fra sit gamle Liv. De maa bort.

Er det vanskeligt at blive en Kristen? Eller er det let? — Jeg mener en virkelig-levende Kristen, forstaar I.

Jesus synes at være af den Mening, at det ikke er saa vanskeligt. Men det tror jeg nok mange af eder ikke mener. Ja, jeg sigter da kun til det, som Jesus siger i vor Text1 26

idag, hvor han bare ser Sagen fra én Side, men en meget betydningsfuld.

«Jeg er Livsens Brød.» I erindrer, at jeg læste det op? — Yor Text er taget af det 6te Kapitel i Johannes's Evangelium. Senere i Kapitlet, Yers 48, gjentager Jesus Ordene, og i Yers 51 atter, med en liden Forandring: «Jeg er det levende Brød.» Og ikke det alene, men hele det lange Kapitel er i den Grad behersket af denne Forestilling, at det gjerne kunde hedde «Brødkapitlet». Læs det igjennem, skal I se. I Slutningen af dette Kapitel er det ogsaa, de staar de mere dybe end haarde Ord af Jesus: «Dersom I ikke æder Menneskens Søns Kjød og drikker hans Blod, har I ikke Livet i eder.»

«Jeg er Livsens Brød.» — Hvad ligger deri? — Deri ligger, at det skulde være ligesaa naturligt og simpelt at blive en Kristen som at spise. Gjør det ikke? — Og den er noksaa gjennemgaaende hos Jesus og i hele Bibelen,

denne Betragtning, at det at blive frelst, det er som at tilfredsstille sin Hunger.

At spise er ikke vanskeligt. Jeg tror

ikke, det faldt dig- meget vanskeligt til Frokost idag — dersom du var frisk da. Hvorfor er det saa let at spise? — Fordi vor Natur er anlagt paa det. Det er en Drift i vor Natur, Ernæringsdriften, og det gaar som Regel let at følge en Drift i vor Natur. Hele Menneskelivet beror paa de Drifter, som er nedlagt i det, og som skal tilfredsstilles — naturligvis paa en moralsk Maade.

Der er i Menneskets Natur ogsaa en Drift til at søge Gud. Det er derfor, man aldrig bliver kvit det religiøse. Man kunde ligesaa godt tænke sig, at Menneskeslægten holdt op at spise, som at den holdt op at beskjæftige sig med det religiøse.

Det er umuligt.

Det er muligt for den enkelte til en Tid — man kan jo til en Tid ogsaa holde op at spise og at have Lyst paa Mad, nemlig hvis man er syg.

Og ikke blot er det en Drift i os dette religiøse, dette at komme i Samfund med Gud; men det er den centrale Drift, den dybeste, den som sidst af alle kan udryddes. Derfor

sammenligner Jesus og Bibelen det saa ofte med at spise. At ogsaa den religiøse Drift kan tilfredsstilles paa en syndig Maade, ser vi af det første Bud.

«Jeg er Livsens Brød.» «I som har Hunger,» vil han sige, «kom og æd.»

Min Tilhører, der er dybt i dit Hjerte en Drift til at søge Gud, til at komme i Samfund med Gud. Du kan af forskjellige Grunde, som jeg ikke skal behandle idag, og paa forskjellige Maader faa den dæmpet og skjult, du kan finde paa nogle Indvendinger; men den bliver der i dig og ve dig, dersom du ikke følger den.

Det er farligere end at holde op at spise, du dør en værre Død.

Den kan ogsaa ganske udryddes. Men der sker noget forfærdeligt den Dag, et Menneske faar aldeles udryddet i sig Hungeren efter Gud. Gud frelse os ved sin Aand og ved sin Dragelse fra, at det nogen Gang skulde lykkes nogen af os at blive kvit den religiøse Drift!

En Gaardmand, som var Kristen, fortalte

mig engang om en Pige, som han havde i sin Tjeneste — og I ved, at naar man er Kristen, vil man have Tjenerne med sig. En Aften, som de sad sammen inde i Stuen med noget Arbeide, sagde hun til ham: "Det er saa rart med mig, jeg kan aldrig blive glad; jeg kan le, saa det ser ud, som om jeg var glad, men jeg er aldrig glad.»

Det var den utilfredsstillede Længsel i Hjertet efter Gud.

O min Tilhører, hvorfor har du ikke fulgt den, hvorfor har du ikke ladet dit Hjerte faa Lov til at komme i Samfund med Gud, hvorfor har du ladet de gode Stunder og Tider i dit Liv, da du kjendte, du var nær ved at lukke Hjertet op for Herren din Gud og for Jesus Frelseren din — hvorfor, hvorfor har du ladet dem gaa forbi, uden at det skeede?

Følg den Drift i dig, som du ved er den bedste. Det bliver ikke saa mange Gange, jeg taler til eder herefter. Jeg vil hver Gang bede eder: Følg dit Hjertes Drift, gjør Alvor af at søge Gud.

Men da vil jo nok nogen ogsaa spørge:

9 — Søg Gud.

«Hvorledes skal det ske, at jeg kan komme til at æde Jesus Kristus?» —

Kanske du stødes ved Udtrykket? — Jøderne fandt det svært rart og stødende, at han sagde: «Jeg er Livets Brød; I maa æde mig.» — Synes I Udtrykket er underligt eller stødende?

Det er dybt og træffende. En af den nyere Tids Tænkere * siger: «Vi er igrunden alle Anthropofager», det vil sige: i aandelig Henseende æder vi hverandre. Det er paa den Maade, vort aandelige Liv foregaar. Det vil sige: vi optager af et eller andet Menneske omkring os Tanker og Meninger og Karakter-bestanddele, og det er derved, vi bliver det, vi bliver. I forstaar mig, og kanske mange af eder liar været opmærksomme paa det før.

Jeg kunde godt nævne den Person eller de Personer, hvis Tanker og hvis Karakter er gaaet over i mig, og ved hvem jeg er blevet den jeg er. Først og fremst Jesus, men ogsaa andre Mennesker. Du var ikke den, du er, dersom du ikke havde optaget i dig af enkelte

* Frants Raader.1

Medmennesker Tanker og Aandsindhold. Se Ægtefolk for Exempel og Venner, hvorledes de assimileres. De optager af hinanden Tanker og Aandsindhold.

Hvad beror dette paa? — Det beror paa et personligt Forhold og paa et personligt Bekjendtskab.

Ligedan er det i det religiøse. Jeg skulde

O O O

ønske, Menneskene var mere opmærksomme paa, at det religiøse ikke er saa underligt, som man tror. Det følger de samme Love, hvorefter Menneskelivet ellers gaar. At æde Jesus Kristus beror paa personligt Forhold og personligt. Bekjendtskab. Det personlige Forhold er Bønnen.

Først og fremst begynd at bede, -- som du vil — saa galt, du vil — bare ud af Hjertet. Tal til Jesus. Eller til Gud, det blir det samme. Sig, hvorledes du har det, og hvorledes du gjerne vil have det, sig til ham, hvor galt du tror og mener, og hvor skrøbeligt dit aandelige Forhold til ham er, bare sig det til ham, luk dig op og begynd at bede — om hvad du vil — smaat og stort; men bed1

først og fremst om at faa blive en Kristen. Hvis jeg skulde svare kort paa det Spørgsmaal: Hvorledes skal jeg blive en Kristen? saa vilde jeg sige: «Du maa bede Gud om at blive det.» Hvis jeg fik et Telegram: «Hvorledes skal jeg blive en Kristen?» saa vilde mit Svartelegram lyde saa:

«Bed om det.»

Jeg gaar over til at tale om det personlige Bekjendtskab med Jesus. Det personlige Bekjendtskab beror paa, at du tænker paa Jesus. Naturligvis læse om ham — det forstaar sig — saa at han kommer til at stige frem for os af de fire Evangelier tydeligere og tydeligere. Dog mange af os ved igrunden nok om ham. Men det gjælder at tænke paa ham og tænke paa ham saaledes, som man tænker paa dem, man virkelig interesserer sig1 for og holder af.

Tænk paa Jesus.

Tænk specielt paa noget enkelt Ord, han har sagt, ikke for det første paa noget han har gjort, for det er kanske vanskeligere — men et Ord af Jesus, som du husker han har1

sagt, ikke et, som Apostlerne har sagt om ham, men et Ord, som han har sagt. Siden ogsaa paa det, han har gjort for dig. Gaa og tænk paa Jesus, naar du gaar paa Veien eller paa Gaden, sid og tænk paa ham, naar du sidder paa Lasset og kjører eller om Aftenen, naar du lægger dig. Tænk paa ham, naar du er alene, naar du ligger vaagen om Natten, tænk paa ham sommetider, naar du sidder i Jernbanekupeen eller i Kariolen.

Det er ikke saa meget jeg forlanger. — Gjør jeg Kristendommen for let? — Kanske nogen synes det. — Men bare gjør, som jeg siger, tænk paa ham og bed! Og allerbedst det er, min Tilhører, saa er det skeet med dig det vidunderlige, «Omvendelsen», «Gjenfødel-sen». Du har Liv. Du kjender, at du lever. Du kjender nye Livskilder springe i dig med Anger og med Frigjørelse fra Synden, med nye rene Motiver, med en ny Kjærlighed.

Da er du berget.

Dog jeg tætaker kanske nogen vil sige: «Er jeg berget da, er det ikke netop ,da, Striden begynder?» Ja, det er vel

det, du1 26 ER DET VANSKELIGT AT BLIVE EN KRISTEN?

er ræd for, er det ikke, — oprigtig talt? — Du som nøler, du som betænker dig, det er det, som du er ræd for, at da begynder Striden.

Ja, men det er en glad Strid, det er den Strid, hvori du seirer. «Yor Tro er den Seier, som overvinder Yerden,» den har gjort det, og den skal gjøre det.

Du vil kanske sige: «Ja men ikke min lille Tro. Jo det er det, som er Sagen: J)in lille Tro, netop den.

Du tænker kanske: «Han ved ikke, hvor skrøbelig den er, hvor forfærdelig skrøbelig.»

Jo da, men det er den, som overvinder Verden — forunderligt nok.

I har læst om Nansens «Fram» i Polarhavet? * De svære Ismasser — forfærdeligere end vi tænker os dem — kom væltende mod den lille Skuden. De skruede, saa det knagede i Plankerne og Støtterne, og de fleste vilde vel tænkt: «Den gaar under!» Men den gik ikke under. Den løftedes bare — høiere op — over Isen.

Et lidet Stykke af denne Prædiken har tidligere været trykt.ER DET VANSKELIGT AT RL I VE EN KRISTEN'? 135

Saaledes er det- med den lille Tro, som vi har, naar det bare er Liv i den.

Tvilens og Fristelsernes Ismasser, ja de kommer, de udebliver ikke, de kommer væltende mod vor lille Tro. Skruingen begynder. Og- de fleste vilde vel tænke: «Den gaar

O ~

under!» Men den gaar ikke under. Den løftes bare høiere op — mod Gud.

Vær tryg!

Horer du, vær tryg du, som har begyndt at søge Gud, du skal naa frem. Han. som begyndte den gode Gjerning i dig, han skal fuldende den til Jesu Kristi Dag.» Vær ikke ræd!Vil du være glad?

Luk. 2, 8—11.

Der var Hyrder i den samme Egn, som var ude paa Marken og holdt Nattevagt over sin Hjord. Og se, Herrens Engel stod for dem, og Herrens Klarhed skinnede om dem, og de frygtede saare.

Og Engelen sagde til dem: «Frygt ikke! Thi se, jeg forkynder eder en stor Glæde, som skal vederfares alt Folket; thi eder er idag en Frelser født, som er den Herre Kristus i Davids Stad.»

Engelen siger til Hyrderne: «Se, jeg forkynder eder en stor Glæde.» Dersom det var tilladt at kriticere Engle, vilde jeg sige, han burde sagt: «den største Glæde.» Det er om den største jordiske Glæde, jeg vil tale til eder idag, prøv at hore, saa I kan have lidt godt af det.

Yil du være glad?

Jeg ved, hvad du svarer, men jeg trorVIL DU VÆRE GLAD? 137

ikke, du selv ved, i hvor høi Grad du trænger til det.

Husk tilbage i dit Liv, engang du var rigtig glad, saa vil du huske, at da kjendte du ligesom, hvad det var at leve.

Ja, det er sikkert, vi trænger til at være glade. Det er Livskravet i Mennesket. Og det Livskrav er lagt ned i Menneskehjertet af Gud. — Vær sikker paa, at han ogsaa imødekommer det.

Du har kanske ikke rigtig vidst, at det er det, Gud vil os, at vi skal blive glade.

For endel Aar siden reiste jeg opover Mjøsen med Dampskib. Det var om Sommeren, men noksaa kjøligt. Paa Dækket stod en Kanariefugl i et Bur, og den stod saa, at Kahytvæggen skyggede for den. Men saa kom en Dame hurtig bort og flyttede Buret. «Stakkar» — sagde hun — «den har ikke Sol.»

Jeg har erindret dette siden, nemlig fordi jeg kom til at tænke paa, at naar hun var saa kjærlig mod det vesle Dyret sit, saa er det vel sikkert, at Gud er saa kjærlig mod Menneskene sine.

Aa ja, da kan nok komme til at staa i Skyggen lidt; men saa kommer han og flytter dig og siger: «Stakkar, han har ikke Sol.»

Det er Livskravet at være glad, det er vore Glæder, vi lever af. Har I hørt, at man kan blive frisk af Glæde, naar man er syg? — Jeg har erfaret det. Jeg tror, at jeg blev frisk af Glæde engang, jeg var syg. Det staar ogsaa i Bibelen i det 17de Kapitel af Ordsprogene: «Et glad Hjerte er en god Medicin.» — Ja, er det ikke det? — Det er den bedste.

Vi lever af vore Glæder.

Du ved, en meget stor Menneskekjender har sagt: «Mennesket lever ikke af Brød alene.» Nei, vi lever af vore Glæder — alle vore Glæder. I forstaar, jeg regner ikke de umoralske; jeg forudsætter, at Djævelen lyver, naar han siger: "synd, saa blir du glad.»

«Det sidste af den Glæde er Sorg,» staar det i Bibelen, og det er saa sandt, som det er sagt.

Vi lever af alle vore Glæder — de mindste ogsaa — Rosen, som blomstrer i Vinduet dit

— dit Barns Smil, som møder dig-, naar du kommer ind i Stuen din — og- saa opover til de største.

Men da gjælder det at være opmærksom paa Glæderne.

Jeg vil sige: Dersom vi var saa opmærksomme paa vore Glæder, som vi er opmærksomme paa vore Sorger, fik vi ikke gjort andet end at takke — nei det fik vi ikke.

Nu sidder du her frisk i Kirken idag, og ligger ikke hjemme i Smerter. Er du opmærksom paa det? — forat nævne en eneste Ting. Nei, vi er ikke opmærksomme paa vore Glæder. Men det er det, det gjælder; for vi lever af dem.

Men I venter kanske paa, at jeg snart skal komme til den største Glæde. Nu kommer jeg til den. Du maa ikke forsømme den største Glæde, nei, det maa du ikke, for paa en vis Maade forsømmer du da alle.

Hvad er den største Glæde?

Det personlige Samfund med Gud.

Husker du, Jesus udtrykte det meget stærkt, engang Apostlerne kom hjem fra en

Missionsreise, paa hvilken de havde udrettet store Ting: «Vær ikke glade over det store I har udrettet, men over at eders Navne er skrevne i Himmelen.» — At du er i Samfund med Gud i dit Hjerte — det er den største Glæde.

Jesus vilde endelig, vi skulde være glade.

Har I lagt Mærke til, hvor stærkt han udtaler det, hvor stærkt det udtales i hele Bibelen, at Menneskene skal være glade? — For Exempel i Johannes's Evangelium 15de Kapitel siger han: «— — Forat eders Glæde skal blive fuldkommen,» og i næste Kapitel, det 16de, gjentager han det samme: «Forat eders Glæde skal blive fuldkommen,» det vil jo sige: forat I skal blive aldeles glade. Og i det 17de Kapitel siger han det endnu bestemtere: «Forat de skal have min Glæde fuldkommen i sig.»

Hvilken er Jesu Glæde?

Hvis man kjender Jesus af Nazareth, kan man ikke være i Tvil om, at den Glæde, han levede paa, var det, at han

var Guds Barn.

Det personlige Gudsforhold, det er den største Glæde.VIL DU VÆRE GLAD? 141

Lad os trænge lidt mere ind i dette. Du tror det kanske ikke endnu; jeg skulde ønske, jeg kunde tale, saa du blev overbevist om, at clet er saa.

Hvorfor er Hjertets Samfund med Gud den største Glæde? —

Jeg svarer: først fordi det føies saa. Ethvert Menneske, som har oplevet at kjende sig i sit Hjerte forenet med Gud, siger: «Saa stor Lykke har jeg aldrig oplevet.»

De siger det alle som en. Tag et Menneske, som har oplevet alle Yerdens Glæder, forsaavidt de kan tænkes forenede i én Person. Lad ham blive omvendt til Gud og spørg ham, hvilken Glæde er den største. Han betænker sig ikke et Sekund, han siger: «Alt var lidet mod dette at kjende sig som et Guds Barn.»

Og de lyver ikke, de kjender det virkelig saa.

Jeg kom engang ind til en «simpel Mand», som man siger. Idet vi talte om hans Gudsforhold, sagde han paa sit smaalenske: «Jeg er sommetier saa gla, at det ikke er noen Gjærd paa det.» Han mente: «Jeg føler142

undertiden en Glæde, som jeg ikke kan gjøre Hede for, fordi den mangler Analogi i mit liele Liv forresten.»

Biskop Heuch fortæller — i en Juleprædiken — at han en Juleaften kom til en Mand, som laa i en saa smertefuld Sygdom, at Smertetogterne gik som Stormbølger over hans Ansigt. Presten vilde trøste og sagde: «Aa, hvor De lider.» Da saa Manden op med et underligt Blik og sagde: «Jeg er saa glad. Før om Juleaftenerne har jeg havt saa mange Glæder — nu har jeg bare én; men jeg tror ikke, jeg har været saa glad nogen Juleaften.»

Exemplerne strømmer ind paa mig; lad mig ikke fortælle for mange. Kun et til, et fra en anden Sfære: Den store Videnskabsmand, Professor Delitzsch, blev vakt til Liv i Gud ved Universitetet, og han siger: «De tre Aar, som jeg derefter tilbragte ved Universitetet i Leipzig, var de lykkeligste i mit Liv.»

Det føles saa.

I har ikke truffet noget Menneske, som har oplevet Hjertets Forening med Gud, ogVIL DU VÆRE GLAD? 143

som ikke har sagt: «Det er den største Glæde, — vidunderlig at opleve.»

Jeg gaar over til min næste Grund: Det personlige Samfund med Gud er den største Glæde; thi det viser sig saa — i sin moralske Virkning. Denne Glæde repræsenterer den største moralske Værdi.

Har I lag-t Mærke til, at det er lettere at være god, naar en er glad? — Alle Kristne bliver bedre Mennesker, fordi Kristendommen gjør glad.

Jeg stempler det som en Bagvaskelse, naar nogen siger, at en, der omvender sig, ikke gjør moralsk Fremskridt.

Jeg ved vel, at han i Forveien kan staa moralsk saa lavt, at han i mange Henseender fremdeles staar under enkelte moralsk begavede, som ikke er omvendte. Kristendommen er ikke nogen Trolddom, saa den tryller os om til Engle; men den er den største moralske Kraft her i Verden.

Enhver, som virkelig gribes af Gud i sit Hjerte, gaar fremad i moralsk Henseende.144

Dette siger jeg, fordi det er min Erfaring. Jeg har iagttaget mange Tilfælde af Omvendelse, men jeg kan ikke erindre noget Tilfælde, i hvilket der ikke skeede moralsk Forbedring. Og i mange Tilfælde en Forbedring, som jeg ikke kunde tænke mig mulig uden ved Omvendelse.

Jeg skal overbevise dig: Sæt, at du havde et Barn, en Ægtefælle eller en Fader, som laa nede i en eller anden Synd, i Drik for Exempel, saa du var fortvilet og syntes, der var ingen Raad, — jeg spørger dig: dersom den, du

sørger over, i Sandhed blev greben af Gud, hvad tror du da? — Jeg ved, hvad du maa svare: c Ja da. Prest, da var Lænken brudt.» —

Men hvad beviser dette? — Det beviser, at du i Virkeligheden anser Kristendommen for den største moralske Kraft — gjør det ikke? — Taler jeg overbevisende? — Hvoraf kommer det? — Det kommer bare af, at Sagen er saa overbevisende i sig selv.

Det staar ogsaa i Bibelen, hos Nehemias: «Glæde i Herren sked være eders Kraft. >

Jeg1 kommer til min tredie og sidste Grund: Det personlige Samfund med Gud maa være den største Glæde; tlii det imødekommer vor dybeste Trang.

Det er klart, at det, som imødekommer vor dybeste Trang er den høieste Glæde.

Og det er den dybeste Trang i dit Hjerte, denne Trang efter Gud. Det faar ikke hjælpe, hvad du siger, det faar ikke hjælpe, om du afviser det med et Smil. Det dybeste Raab i dit Hjerte er efter Gud. Du kan ikke negte det. Nei, du kan ikke. Saa vidt kjender jeg Menneskehjerterne.

Pontus Wikner siger etsteds: «Hele mit Livs Yæsen kan udtrykkes i de Ord: ".'Min Sjæl tørster efter den levende Gud.» Og det er i Virkeligheden Tilfældet med alle. Alle kjender det ikke lige stærkt; men alle kjender det.

I tror mig, I erkjender i eders Indre, at jeg har Ret. I indrømmer: «Det er vanskeligt at greie dette religiøse; men han har Ret: det, vi dybest trænger, er — Gud.»

Tag et rigtig verdsligt Menneske, en Spotter, hvad var hans Livs bedste Stunder?

Det var de lønlige Stunder, da Længselen efter Gud var oppe i hans Sind.

I tror mig.

I indrømmer, at jeg har Ret.

Men lad det blive Beslutning deraf. Lad

CJ

det blive Livsens Alvor, saa at I virkelig kommer til at ojpleve den største Glæde.

I erindrer, jeg sagde i Begyndelsen af min Prædiken idag. at jeg engang er bleven frisk af Glæde? Nu er jeg sygere end da — saa syg, at dette er min sidste Prædiken for eder. thi næste Gang jeg taler fra denne Prædikestol, bliver det kan for at sige nogle Afskedsord. Men

c~> o

ogsaa nu er der en Glæde, som jeg tror kunde gjøre mig frisk.

Jeg mener, dersom jeg oplevede det fuldkommen klare Troessamfund med Jesus Kristus, den fulde straalende Herlighed af det personlige Samfund med Gud. Men det sker vel forst i en kommende Tilværelse. Da skal vi blive aldeles friske. Og vi skal blive aldeles gode. Fordi vi bliver aldeles glade.Afskedstale*

til Røken Menighed.

Joh. 7, 37—38.

Men paa den sidste, den store Dag i Høitiden, stod Jesus og raabte og sagde: «Om nogen tørster, lian komme til mig og drikke! Hvo som tror paa mig. af hans Liv skal der, som Skriften siger, flyde levende Vandstrømme.»

Det er sidste - Gang- jeg- taler til eder. Derfor først nogle personlige Ord.

Mit Permissionsaar var udløbet 1ste Marts ifjor, og en Aften sidst i Februar kom Lægen ud til mig for at

undersøge Virkningen af Hvileaaret og afsige sin Dom. Den lød paa,

* Min Afskedstale var allerede trykt til at omdeles i Menigheden, da jeg uventet blev saa frisk, at jeg ogsaa kunde holde den. Talen voxede naturligvis lidt paa Prædikestolen, og jeg har i nærværende Udgave medtaget det meste af, hvad jeg tilfoiede.

at jeg maatte søge Afsked. Jeg var jo tildels beredt paa det. Jeg har gjennem Aarene stadig arbeidet over mine smaa Kræfter, og jeg skjønte, at min Kraft var opbrugt; men alligevel var der ligesom en Knæk i mit Indre fra den Kvæld — af Sorg.

Jeg har elsket Prestegjerningen saa usigelig. Da jeg for 25 Aar siden fik Frimodighed til at blive Prest, var det som et nyt Liv for mig. Jeg gjennemstrømmedes af en dyb styrkende Glæde, idet jeg følte, at jeg havde faaet den Gjerning, jeg var skabt til. Det er vel nogle af eder, som har erfaret den glade Styrke, man faar, naar man kjender, at man er i den Gjerning, man er skabt til.

Jeg har elsket Gjerningen med smaat og stort, ligefra Indskrivningen af Barnedaab med

'o ö

en liden koselig Passiar atpaa og op til Prædiken og Sjælesorg. Prestegjerningen har saa at sige været mit Liv, derfor ligner det Døden at miste den, trods al den store Lykke i mit Liv forresten. Jeg har mistet to smaa Børn, det var Sorg; men jeg tror ikke, det var saa tungt, som at miste Livsgjerningen.

Aa, man ved ikke, hvor høit man elsker sin Livsgjerning, før man skal miste den.

Det vilde været meget tungt idag at sige eder Farvel, om jeg skulde draget til en anden Menighed. Men at miste sin Menighed og aldrig, aldrig skulle faa nogen igjen, det er tungere.

I har ikke hidtil hørt mig- klao-e meget. Jeg synes ikke, jeg har villet lægge den Byrde paa mine Medmennesker, at de skulde se en syg og sorgfuld. Skjønt jeg paa den anden Side har været saa glad over ethvert Vidnesbyrd om Medlidenhed. Men denne ene Gang tænkte jeg, at jeg vilde — og kanske ogsaa burde — afsløre min Smerte for eder. Ikke bare for at faa eders Medlidenhed, men ogsaa med den Tanke som Paulus udtaler i Phil. 1, 19: «Jeg ved, at dette skal blive mig til Frelse ved eders Bøn.-»

Dog der er noget, som det er mig langt mere om at gjøre idag end klage, det er at takke.

Idet jeg tager Afsked med Røken Menighed, har jeg en dyb og inderlig Trang til at

takke eder. Jeg- kom til eder svag- og skrøbelig. Det gik mig, som Paulus siger om sig i

cl o ' r-> o

Galaterbrevet: «Jeg forkyndte Ordet blandt eder under stor legemlig Svaghed.» Men da kunde jeg jo frygtet, kjære Menighed, at eders Agtelse og Sympati skulde bleven ringe. Men I skjænkede mig i stor Overbærelse begge Dele. Det er dette, jeg først og fremst trænger at takke eder alle for, at I har været saa snille, saa snille mod mig, saa venlige og saa overbærende.

Særlig vil jeg takke Herredsstyrelsen for den venlige Imødekommenhed og Tillid, hvormed den fra først til sidst har mødt mig. Medhjælperne og de andre kirkelige Funktionærer for deres Redebonhed til altid at bistaa mig. Mine tre Kapellaner for deres trofaste Hjælp. De blev valgte under Bon og med det Hensyn at faa dygtige Arbeidere. Ingen af dem liar skuffet min Forventning. Det er mig en hjertelig Trang at takke folden kjærlige Forstaaelse, hvormed de mødte mine Tanker, og den ualmindelige Dygtighed, hvormed de har udført sin Gjerning i Menig-

heden. Bygdens Lærere for deres venlige Villighed ved enhver Anledning til at yde mig en Haandsrækning. Fattigkommissionens og Skolestyrets Medlemmer for de hyggelige Stunder, vi har havt sammen. Jeg tænker ikke, mange Medlemmer har glædet sig som jeg til Møderne og sørget saa over at maatte være fraværende.

Endelig og ikke mindst takker jeg de Venner, hvis private Omgang jeg har havt den Glæde at nyde, og dem, med hvem jeg stundom har faaet tale om det Høieste.

Her maa jeg særlig nævne eder, 1 Unge, som jeg har forberedt til Konfirmationen, kanske den kjæreste Del af Gjerningen for mig og den tungeste at slippe. Tak for de gode Stunder, vi havde sammen her i Kirken. Gud styrke eder i Livsstriden.

Efterat have klaget — kanske formeget — og takket — sikkert for lidet — kommer jeg til det sidste, jeg har at sige eder, og det som det er mig mest om at gjøre at faa sagt.

Det er noget jeg vil bede eder om. Og

om I glemmer min Klage og* glemmer min Tak, saa glem ikke min Bon til eder. Den er ikke ny, det har I nok gjættet.

Hvad er det, jeg vil bede dig 0111, min elskede Menighed, sidste Gang jeg staar Ansigt til Ansigt med dig? — Det er, at I vil mere og mere personlig gjøre Alvor af Kristendommen. Religion er intet, uden Hjertet er grebet af Gud.

Er den hellige Ild tændt i dit Indre? Det er Spørgsmaalet.

Naar Jesus siger i Evangeliet: «Oin nogen tørster, han komme til mig og drikke,» og

o O * O

«Hvo som tror paa mig, af hans Liv skal der flyde levende Vandstrømme,» hvad er det da, han mener, andet end dette personlige Livs-samfund med ham og med Gud?

Der er i hvert Menneskehjerte en Tørst efter Gud — efter den levende Gud. Af Erfaring er jeg mere og mere bleven overtydet derom. Jeg kan nok have truffet Mennesker, som syntes at leve glade og tilfredse uden Gud; men saa kom der saa ofte en Anledning eller et Øieblik, da deres Indre aabnede sig

for mig, og da var eier ligesom en vemodig Graat efter Gud — stundom ligesom et Smerteskrig efter Gud. Dette vidste Jesus — den største Menneskekj ender som har levet — og han vidste tillige, at han kunde stille Trangen. Saa vi kan skjønne, med hvilken Energi han sagde — nei raabte: «Om nogen tørster, han komme til mig og drikke.»

Det som det kommer an paa i et Menneskeliv, efter Jesu Overbevisning, det er personligt Livssamfund med Gud. Det Jesus levede for, og det han døde for, det var at give Menneskene Liv i Gud.

I har vist forstaaet, at jeg har talt ud af personlig Erfaring, naar jeg i disse Aar har opfordret eder til at søge Gud. Min Erfaring er, Gud bedre det, liden og svag; men det er dog ud af den, jeg har talt til eder om at søge Gud. Jeg er personlig overbevist om, at levende Kristendom er det eneste, som virkelig gjør et Menneskehjerte lykkeligt, og det eneste, som giver Kraft til et fuldt moralsk Liv. Derfor har jeg bedet eder, og derfor beder jeg eder idag: Gjør Alvor af dit Forhold til Gud.

Jeg kan med fuld Overbevisning gjøre Spurgeons Ord til mine: Der er kun én Ting, som kan frelse Nutiden, der er kun én Ting, som kan frelse mit Fædreland, der er kun én Ting, som kan frelse dig og mig, det er levende Kristentro.

I er overbeviste. I ved, at det er saa. Men I noler. I lvtter til Indvendingerne. I

%} o

vil, og I vil ikke. I ved ikke rigtig, hvorledes det skulde ske.

Der er her ved Presteembedet, som mangesteds, en Kaldsbog», hvori alt angaaende Menigheden og Bygden skal optegnes, ogsaa lidt om Folkets Liv og Folkets Aand. Vil I hore nogle Linier af det, som jeg har skrevet i den. Ja 1 taaler vel lidt Eos vel? — Hor da: Der er meget godt Stof i Røkenbørin-gerne, ikke blot til gode Borgere, men ogsaa til gode Kristne. Hos overmaade mange er der i Hjertets Lønkammer religiøse Tanker og religiøse Længsler. Saa staar der.

Det er dette, jeg mener skal komme frem. Man maa ikke lade en saadan Del af Ens indre Jordbund ligge udyrket. I maa ikke

det. Hvad vilde du sige om en Gaardbruger, som havde et Stykke god Jord lige ved Husene sine og lod det ligge ubrugt i en 20 Aar? En eller anden af eder vil maaske sige: «Det gaar ikke at blive Kristen! I mig er det ligesom bare Modstand.» —

«Aa jo det kan da lykkes. Har du ikke hørt om den Mand, som blev spurgt om, hvorledes det gik til, at han blev omvendt? — «Aa vi var nu to om det da,» sagde han,

} O

«Gud og jeg.» — «Hvad gjorde du da?» — «Aa jeg stod imod alt det jeg kunde. Resten gjorde Gud.»

Lad den religiøse Trang komme frem i ßøn og blive en Magt i eders Liv. Frygt ikke for, at dette skulde være «Pietisme». Du kan jo gjerne bede Gud om, at du ikke maa blive «Pietist»; men bed først, bed frem for alt om, at du maa blive en personlig Kristen, greben i Hjertet af Kristus.

Jeg fremførte nylig en Tak til forskjellige. Der er endnu nogle blandt eder, som jeg har at takke — for en stor Glæde. Det er dem, hvis Ansigt jeg en eller anden Stund har seet

overskygget af det religiøse Alvor og Øiet dugget ved Tanken paa Gud. Men lad det ikke bare blive noget forbigaaende — et fromt

o cl

Øieblik. Lad det tage Tag for bestandig i dit Indre og blive en Del af din Karakter.

Min kjære Menighed. Det er sidste Gang jeg beder eder, det er det sidste, jeg beder eder om. I maa gjøre personlig Alvor af eders Kristendom. Dersom min Grav havde kommet til at ligge her udenfor Kirkevæggen, skulde

^ cl 00 "

jeg ønsket, at det havde staaet paa Gravstenen: Søg Gud! I maa søge Gud i levende Bøn. Mine kjære Barn, havde jeg nær sagt, I maa gjøre det.

Naar I kjender, at Gud rører ved eders Tanker og eders Hjerte, da modstaa ikke.

Gud styrke eder. Han holde eder fast med sin høire Haand i de vanskelige Tider og

n n

i de afgjørende Stunder.

Farvel, kjære Menighed og Tak for al eders Godhed mod mig og mine. Gud lade sin Aand

O n

være over eder og over den Mand, som efter mig skal være eders Sjælesørger. Farvel.